

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	in upravnitvni prejemnik:
celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v petičju levo), telefon št. 34.

Izjava vseh dan sveder izvezenih nedelje na praznik.

Inserati veljajo: peterostopna polna vrsta za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih partijah po dogovoru.

Upravitelju naj se pošiljajo naročila, reklamacije, inerci t. t. d., to je administrativne stvari.

Poznamena številka velja 10 vinarjev.

Na plačilo naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne opla.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 35.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto naprej K 25—	celo leto naprej K 30—
pol leta 13—	pol leta 12—
četrt leta 6-50	četrt leta 5-50
na mesec 2-30	na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.

Upravitelju (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 35.

Ponesrečen naklep.

Dunaj, 7. junija.

Hrvatski sabor je torej obračunal s klerikalno-frankofurtimaško kliko. Somišljeniki naših Krekov, Šusteršičev, Lampetov in Štefotov, »čisto-hrvatski« Ivice Frank, dr. Horvat e tutti quanti, ki so na zadnji seji hrvatskega sabora zlorabili tragični sarajevski dogodek, da obnovijo divjo protisrbsko gonjo in obnovijo stare čase hrvatsko-srbskega sovraštva, ono nesrečno dobo bratskega boja so za dolgo časa izključili iz hrvatskega parlamenta. Zgodilo se je to na predlog hrvatskih članov srb.-hrv. koalicije, ki so na ta način dokumentirali svojo popolno narodno solidarnost z napadenim in obrekovanim srbskim delom jugoslovanskega naroda.

Zagrebski dogodek je veleznačilen. Dokazuje nam, da so se vse špekulacije gotovih elementov, ki nastopajo v teh dneh na južni pozornici monarhijske kot posebni zaščitniki dinastije in države ter pod krinko žalujočega, ogorčenega patriotizma zlorabljajo nesrečni sarajevski zločin v svoje strankarske namene, ponesrečile.

Strahoviti sarajevski dan je pretresel vse narode monarhijske, ni ga bilo v Avstriji in zlasti na našem jugu človeka, ki bi ne bil oplakoval nedolžni žrtvi fanatičnega morila, ne sočustvoval s sivolasim vladarjem, kateremu je usoda ugrabila že drugega dediča njegove krone, ne jokati nad ubogimi zapuščenimi sirotami tam na gradu Chlumcu. Le gotovi brezvestni politični špekulanti so tudi v teh dneh splošne žalosti ostali hladni, cinčni računari. Njim je bila smrt prestolonaslednika političen dogodek in ničesar drugega, političen dogodek, ki se je dal »fruktificirati« v »specijalne svrhe«.

V tej ideji so se našli zavezniki — dunajski in madžarski židovski listi, nemški kulturonošci v naših deželah in naši klerikalci. Vsak izmed teh zaveznikov ima nekoliko druge cilje, toda vsi so si edini glede metode: sarajevski zločin je treba pripisati celemu narodu (na Dunaju in v Gradcu pravijo vsem Jugoslovonom,

v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu trdijo Srbom) in glede efekta: da dobi jugoslovanska narodna misel smrtni udarec. Ker je narodna misel tudi ob enem napredna misel, zato si obetajo naši klerikalci od svoje gonje zlate čase: v Sarajevu Stadler, v Ljubljani Šusteršič, v Zagrebu Rauch — ta triumvirat naj bi v bodoče vladal in razpolagal z vsemi sredstvi državne sile. Javna obrekovanja, najgrše denunciacije, divjaštva in ropanje, vsi oni gnusni prizori, ki smo jih opazili zadnje dni v našem javnem življenju — to so bile politične priprave, mreže, nastavljen mereodajnim faktorjem države, ki naj bi bili prišli do prepričanja, da je le katoliško-klerikalni element še zvest monarhiji in da je on edini poklican napraviti na jugu »mir in red« ter pripravljen ugonobiti jugoslovansko narodno idejo in ž njo »velesrbsko nevarnost«.

Ta gospoda pa si je predstavljala stvar preveč enostavno. Mislila je, da bo prvi naskok zadostoval, da spravi vsled nesrečnega sarajevskega zločina iritirane faktorje monarhijske popolnoma iz ravnotežja. Stadlerji, Franki, Horvati, Šusteršiči so sanjali, da bodo poklicani za rešitelje države. V marsičem se njih načrti strinjajo s tradicijami dunajske politike, ki se je proti vsakemu nacionalnemu gibanju od nekdaj posluževala klerikalne medicine, toda njih »veliki načrti« so se ponesrečili, njih upi, da prične skoraj vseobča gonja ne je proti vsemu kar je srbsko, temveč tudi proti vsem, ki se priznavajo k slov.-srb.-hrvatskemu bratstvu in vsem, ki so naprednega mišljenja, so se izjalovili.

V popolnem sporazumu z odločilnimi izvenparlamentarnimi krogi je zaklical danes hrvatski sabor tem elementom: **Ven z nedostojneži!**

Hrvatski sabor je ravnal pri tem popolnoma po intencijah sivolasega vladarja, ki noče ničesar vedeti o tem, da bi moral odgovarjati cel srbski narod za zločin dveh Srbov, da bi morala trpeti jugoslovanska narodna ideja preganjanje in zatiranje zato, ker pravita morila, da sta ravnala iz nacionalističnih motivov. Častljivi cesar ve, da je jugoslovanska ideja kulturna ideja, in da je baš s stališča te ideje sarajevski umor

eden izmed najogavnejših zločinov. Protisrbska gonja, zatiranje jugoslovanskega narodnega zbliževanja se ne bo izvajalo tako, kakor so si to predstavljali klerikalni furtimaši v Zagrebu in Ljubljani. To je vladar demonstrativno naglasil, ko je v petek v nasprotju s prvotnimi določili dvornega ceremonijalnega urada osebno odredil, da se odkáže predsedništvu hrvatskega sabora, na katerega čelu stoji odlični srbski narodnjak dr. Medaković, pri pogrebni svečanosti v dvorni cerkvi poseben prostor poleg avstr. in ogrskega predsednika parlamenta.

Cesar je dal poklicati (kakor smo že javili) k sebi tudi voditelje srbske narodne stranke v Bosni dr. Dimovića, katerega je milosino sprejel in poslušal. In skoraj bo vladar dokazal, da obsoja protisrbsko delovanje v Bosni, katere inspirator je sedanji deželni šef: Minister Bilinski, ki zavzema v teh težkih dneh korektno stališče ter svari pred vsako zlorabo sarajevskega atentata ostane, in fcm. Potiorek pojde.

To so dovolj jasne manifestacije vladarjeve volje, kateremu morajo biti Jugoslovani dvakrat in trikrat hvaležni. Sivolasega monarha je zadel izguba dediča krone v srce, toda njegovega viteškega značaja, njegove pravičnosti napram vsemu narodu ne more nobena osebna žalost in tuga premagati.

Naklepi našega furtimaštva se bodo izjalovili. Izjalovil se bo tudi načrt razdreti dosedanje složnost in edinstvo vseh narodnih jugoslovanskih elementov. Sarajevska gonja, zagrebska harangviranja, ljubljanska (nekoliko zapoznela) hujskanja so le gnoj, ki teče iz tvora na našem krepkem narodnem telesu. Teče, da tvor izgine.

Možje iz ljudstva.

(Beseda o porotni pravdi Roblek contra »Slovenski Gospodar«.)

Maribor, 2. julija.

Pred tednom dni se je vršila pred mariborsko poroto razprava v zadevi g. Franja Robleka, veleposesnika v Žalcu, proti odgovornemu uredni-

ku »Slovenskega Gospodarja« Francu Žebotu. Kakor smo že na kratko poročali, se je končala ta zadeva z oprostivjo g. Žebota, ker so porotniki z zakonitim številom glasov vprašanje krivde zanimali.

Zadeva je glede svoje vsebine in glede mnenja ter pravoreka (!) porotnikov zanimiva in važna tako, da ji moramo posvetiti nekaj premišljevanja.

G. Franjo Roblek je pred približno 15 leti kupil v občini Vel. Pirešica gozdno parcelo, katere meji na parcelo cerkvene občine Gornja Ponikva. Po sklenitvi kupne pogodbe je prodajalec Hriberšek izkazal g. Robleku stare mejnike, ki so od nekdaj označevali mejo med obema parcelama. G. Roblek je svojo parcelo skozi celih 15 let, kakor mu je bila izkazana, užival v miru, meja se je od obeh strani priznavala in spoštovala in ni prišlo radi nje nikdar do nobenega spora. Še se spomladi leta 1913., ko je prišel na župnijo Gornja Ponikva sedanji župnik Gorišek, znan že iz svoje službovanja v Laškem in Celju kot eden najhujših klerikalnih agitatorjev, se je prijazno sosedsko razmerje spremenilo. Župnik Gorišek je seveda bil in je še danes nasprotnik g. Robleka od onega časa, ko je le - tega zaupanje ljudstva dvignilo na ščit ter mu poverilo državnozbornski mandat. Za to je župnik Gorišek takoj vpeljal spor zaradi meje in se je pri tem poslužil znanega celjskega geometra Lebitscha, kateri je »mejo po mapi izmeril«. Seveda se ta Lebitscharjeva »meja« ni strinjala s starimi mejniki, marveč je kazala bolj v Roblekov svet. G. Roblek si je bil sicer v svesti svoje pravice, vendar se ni hotel prerekati in je sklenil z župnikom poravnavo, s katero mu je priznal mejo, kakor jo je izmeril Lebitsch. Človek bi menil, da je bila s tem stvar končana.

Toda kdor bi mislil tako, ne pozna župnika Goriška. Par dni po poravnavi, v kateri je pokazal g. Roblek vso svojo kulanco, je izšla v »Slovenskem Gospodarju« notica, ki je dolžila g. Robleka, da je mejo svoj čas samolastno določil v svoj prid in na škodo cerkve. G. Roblek je poslal popravek, ki pa je imel za posledico še

hujši napad »Slovenskega Gospodarja«, kateri je g. Robleku naravnost očital, da si je vedoma protipostavno hotel prilastiti kos cerkvene zemlje in da je samolastno določil mejo ter postavljati mejnike. Dotični »Gospodarjev« članek je mrgolel še drugih napadov in razžalitev. G. Roblek je vložil pri mariborskem porotnem sodišču tožbo proti »Slovenskem Gospodarju«, odgovorni urednik pa je izjavil, da nastopi dokaz resnice. Ta dokaz resnice se je v celnem obsegu ponesrečil.

Od Žebota predlagana priča, dolgoletni cerkveni ključar, Jurij Sredek, je potrdil, da je že v času njegove mladosti veljala meja tako, kakor so jo kazali stari mejniki. On sam je videl in poznal stari mejnik, o katerem je prepričan, da kaže mejo med Roblekovim in cerkvenim svetom in je tudi pozneje kot cerkveni ključar mejo tako priznaval. — Goriškovi prednik, vpokojeni župnik Kunej (govoril je dosledno nemški in žel za to pohvalo »Marburger Zeitung«), je izpovedal zelo nejasno in nedoločno ter je na večino vprašanj izjavil, da se ne spominja na ničesar, toliko pa je moral vendar potrditi, da ni imel on z g. Roblekom nobenega spora in da g. Roblek svoje parcele ni užival v večjem obsegu, kakor njegovi predniki. Priča Jakob Verdov je bil navzoč takrat, ko je Hriberšek g. Robleku mejo izkazal. Stali so takrat trije stari mejniki, ki stojijo še danes in se po njih določena mejna črta od Lebitscheve meje tako, da je Lebitscheva meja na Roblekov škodo. Mej g. Roblek nikdar ni določal, nikdar izmeril, in tudi ni postavljati mejnikov.

Ostale priče v dejanskem oziru niso izpovedale ničesar bistvenega, važno pa je, da ni mogla niti ena priča potrditi, da bi bil g. Roblek sploh kdaj mejo določal ali mejnike postavljati. — Omeniti bi še bilo pričevanje dolgoletnih Roblekovih sosedov gg. Jeschouniga, Janiča in Jošta, kateri vsi so potrdili, da je gosp. Roblek kot sosed skrajno pošten in kulanten, da uživa splošno zaupanje in da je pri njegovem značaju popolnoma izključeno, da bi si hotel vedoma kaj tuje zemlje prilastiti, najmanj pa da bi hotel to storiti na škodo cerk-

LISTEK.

Aršene Lupin uide.

(Dalje.)

Zdelo se je, kakor da je ta dobrohotni ton razorožil nezaupnost ali pa prebudil pozornost tega človeka. Poskušal je odgovoriti. Slednjič, spretno in prijazno vprašan, je na srečo zbral nekaj stavkov, iz katerih je bilo posneti sledeče: pred dvema mesecema so ga pripeljali v Dépôt. Tam je prebil eno noč in eno jutro. S petinasedemdesetimi centimi v žepu so ga izpustili. Ko pa je korakal čez dvorišče, sta ga dva stražnika prišla za roko ter ga posadila v kazniški voz. Od tedaj je bival v celici št. 24, ni se čutil nesrečnega . . . je se tam dobro . . . spi se ne slabo . . . tako, da se ni prav nič branil . . .

Vse to je bilo verjetno. Med smehom in velikim razburjenjem je predsednik prestavil zadevo na drugo zasedanje, da se popolni preiskava.

Preiskava je takoj dognala sledeče v jetniškem registru vpisano dejstvo: osem tednov prej je neki Bandru Désiré prenočeval v Dépôt. Naslednji dan izpuščen, je zapustil Dépôt ob dveh popoldne. Ravno ta dan ob dveh pa je Aršene Lupin zadnjič zaslišan odhajal od preiskoval-

nega sodnika in se vračal v kazniški vozu.

Ali sta se stražnika zmotila? Ali sta zapeljana po podobnosti sama v trenutku nepazljivosti svojega jetnika nadomestila s tem človekom? Zato bi bil v resnici potreben nekaj sporazum, katerega z ozirom na njihovo službo ni bilo domnevati.

Ali je bila podtaknitev vnaprej preračunjena? Ne glede na to, da je bil tak načrt z ozirom na krajevno lego skoro neizvršljiv, treba bi bilo v tem slučaju, da je bil Bandru z Aršenom Lupinom domnjen in da se je pustil aretirati ravno v namenu, da stopi na njegovo mesto. S pomočjo kakega čudeža pa je mogel tak načrt, zgrajen edino na vrsto neverjetnih možnosti, slučajnih pripetljajev in izmišljenih zmot uspeti?

Poslali so Désiréja Bandruja v antropometrični urad, tam niso našli nikakih sledov, ki bi se zlagali z njegovim popisom. V ostalem pa so z lahkoto sledili njegovim potom: Poznali so ga v Courbevoie, Asnières, Levallois. Živel je od prosjačenja in prenočeval v eni tistih junjarskih koč, ki stoje v bližini bariere Ternes. Sicer je pa že pred letom dni izginil.

Mari ga je Aršene Lupin najel? Nič ni govorilo za tako domnevo. In če bi tudi bilo tako, raditega bi o pobegu jetnika ne vedeli več. Čudo bi ostalo isto. Od dvajsetih hipotez, ki so je skušale razložiti, ni bila nobena

povoljna. O begu samem ni bilo nobenega dvoma, toda ta beg se je izvršil na tako nerazumljiv in presenetljiv način, da je občinstvo kakor justica čutilo v njem trudapolno dolgo pripravljanje, celo zvezo čudovito medsebojno spletenih aktov, katerih razrešitev je opravičevala ponosno prorokovanje Aršena Lupina: »Jaz se svojega procesa ne udeležim.«

Po enomesečnem najstrožjem preiskovanju je uganjka kazala isto nerazrešljivo lice. Sicer pa tega reče Bandruja niso mogli večno imeti v zaporih. Obtožbi ga bi bilo smešno: zakaj, kake dokaze so imeli proti njemu? Preiskovalni sodnik je odredil, naj se ga izpusti. Toda šef policije je sklenil, da ga kar najstrožje nadzoruje.

Ta misel se je porodila v Ganimardovi glavi. Po njegovem mnenju ni bilo tu niti sporazuma, niti slučajja. Bandru je bil orodje Aršena Lupina, ki se ga je posluževal s svojo izredno spretnostjo. Kadar bi Bandru prost, mogoče je po njem priti do Aršena Lupina ali vsaj do kakega člana njegove bande.

Pridelili so Ganimardu oba nadzornika Polentana in Dieuxya in nekega jutra v januarju, znan je ležala megla, so se vrata ječe odprla pred Bandrujem.

Sprva se mu je poznalo, da ga muči zadrega. Korakal je kakor človek, ki si ne more jasno predstavljati, kako naj obrne svoj čas. Krenil je

po rue Santé in rue Saint - Jacques. Pred trgovino nekega starinarja je slekel svojo suknjo in svoj naprsnik, prodal naprsnik za par vinarjev, zopet oblekel suknjo in odšel.

Šel je na drugi breg Seine. Pri Châteletu ga je prehitel omnibus. Hotel je vstopiti. Ni bilo prostora. Sprevodnik mu je svetoval, naj si vzame številko. Bandru je nato vstopil v čakalnico.

V tem trenutku je zaklical Ganimard, ne da je izpustil čakalnice iz oči, v naglici svojima spremljevalcema:

»Ustavita en voz . . . ne, dva, je previdnejše. Jaz se peljem z enim izmed vaju in sledili mu bomo.«

Onadva sta ubogala. Toda Bandru se ni več prikazal. Ganimard je stopil naprej: v čakalnici ni bilo nikogar.

»Tepec, ki sem,« je mrmral, »pozabil sem na drugi izhod.«

Čakalnica je bila v resnici po notranjem hodniku zvezana z ono v rue Saint - Martin. Ganimard se je spustil v tek. Dospel je ravno prav, da je ugledal Bandruja na imperijali, ki vozi od Batignolles do botaničnega vrta. Pravkar je voz zavil okoli vogala rue de Rivoli. Tekel je in dohitel omnibus. Toda izgubil je svoja dva agenta. Moral je sam nadaljevati zasledovanje.

V svoji jezi ga je že hotel prijeti za vrat brez nadaljnjih formalnosti. Mari ga ta takozvani bebec ni s

premišljenostjo in potom duhovite zvijače ločil od njegovih dveh pomočnikov?

Motril je Bandruja. Ta je drema! na klopi in njegova glava se je zibala zdaj na desno, zdaj na levo. Usta so bila na pol odprta in njegov obraz je imel neverjetno bebast izraz. Ne, to ni bil nasprotnik, ki bi bil zmogel voditi starega Ganimarda za nos. Slučaj mu je prišel na pomoč, to je vse.

Na križišču galerij Lafayette je mož zapustil omnibus in skočil v tramvaj, ki vodi do gradiča Muette. Voz je krenil po boulevardu Haussmann in avenuji Victor - Hugo. Bandru je izstopil šele pri postaji Muette. In s počasnim korakom jo je mahal proti Bois de Boulogne.

Šel je iz enega drevoreda v drugega, se zopet vrnil in odhajal. Kaj je iskal? Ali je imel kak cilj pred seboj?

Potem ko je krožil tako eno uro, zdelo se je Ganimardu, da je utrujen. V resnici si je poiskal klop in sedel. To mesto, ležeče nedaleč od Auteuila, ob bregu malega med drevjem skritega ribnjaka, je bilo popolnoma zapuščen. Preteklo je pol ure. Ganimard, ki je postal nestrpen, je sklenil pričeti z Bandrujem razgovor.

Stopil je torej bližje ter se vse del ob njegovi strani. Prižgal je cigareto, s koncem svoje palice risal

kve, kateri je bil vedno velik do-
brotnik.

Jasno je torej, da se je po tem
»dokazu resnice« izkazala popolna
lažnjivost »Gospodarjevega članka.

Z dokazom resnice ni bilo torej
nič in človek, ki verjame v pravico
in nepristranost porotnih sodišč, bi
mislil, da se bo morala nad toženim
urednikom izreči obsodba. — Toda
ne. Porotniki so se sicer izognili
stavljenemu vprašanju, ali je dokaz
resnice doprinesel ali ne, zanikali pa
so vprašanje, ali vsebuje napad »Slo-
venskega Gospodarja« razžaljenje
časti.

Pravzaprav bi k temu pravore-
ku ne bilo treba pisati nobenega ko-
mentarja. Razpravi je prisostvovalo
več odličnih pravnikov brez razlike
narodnosti in vsi so dali soglasno du-
ška svojemu mnenju, da je izrek po-
rotnikov zmota. Da se ta zmota bolje
spozna, je treba poudariti, da je Že-
botov zagovornik sam predlagal, naj
se vprašanje glede krivde potrdi, za-
vedajoč se, da za resnega človeka
glede razžaljitosti inkriminiranega
članka ne more biti najmanjšega dvo-
ma. Zmote v razsodbah porotnih so-
dišč niso redke.

Samo še kratko opazko o pisanju
kerikalnih listov. Vsi od »Slovenca«
pa dol do »Slovenskega Gospodarja«
vedoma lažejo, da je bil g. Žebot
oproščen, ker je doprinesel dokaz
resnice. Ta zavestno in hladnokrvno
izrečena laž, je naravna posledica
porotniškega pravorekja, kateri je
prvo ob označil kot nekaznivo in s
tem dal orožje nemoralnemu osebnem
boju in nemoralni klerikalni žur-
nalistiki, v roke sredstvo, s katerim
zastrepja naše javno življenje.

Počakali smo nalašč tako dolgo,
da se oglasi pomre časopisje, ki stoji
na moralni višini »Slovenskega Go-
spodarja«. Z ljudmi te vrste se seve-
da ne bomo prekalili o poštenosti in
o resnicoljubnosti. Na zlagano poro-
čilo pa bomo odgovorili na ta način,
da objavimo svoj čas avtentično vse-
bino razpravnega zapisnika.

Verjamemo, da je izrek porote
za g. Robleka, bridko razočaranje.
Vendar g. Robleka zagotavljamo, da
je v očeh vseh poštenih in dostojnih
ljudi izšel iz porotne dvorane kot
zmagovalec, ki je dokazal lažnjivost
proti njemu naperjenih obrekovanj in
ki je lahko zapustil porotno dvorano
z dvignjeno glavo.

Odsek za socijalno zavarovan- vanje.

Permanentni odsek za socijalno
zavarovanje je sklenil v svoji vče-
rašnji seji, pozvati vlado, da naj da
vsem bolniškim blagajnam one olaj-
šave pri poštnih pošiljavah, ki jih
imajo sedaj že okrajne bolniške bla-
gajne. Pri pogodbah med zavaroval-
nicami in njih nastavljenici in zdrav-
niki nastopi prostot pristojbin, če
znaša letna plača dotičnih funkcio-
narjev k večjemu 4800 K. Vlada sme
naredbenim potem ugotoviti dolž-
nost davčnih oblasti, da morajo da-
jati pojasnila glede vprašanj, ki se ti-
čejo socijalnega zavarovanja. Izpla-
čevanje rent dela nezmožnim, vdov-
vam in vzgojevalnim sirotam se bo
uredilo s posebnim zakonom. Čakal-
na doba za starostno rento se zniža
od 500 na 200 tednov. Preskrba naj
se da tudi onim osebami, ki zaradi

kroge po pesku ter končno izprego-
voril:

»Ni ravno gorko.«
Molk. Naenkrat pa je v tej tiho-
ti počil bučen smeh, toda smeh poln
veselja in sreče, smeh otroka, ki ga
prime kriv in ki se ne more odsmeti-
jati. Gotovo, resnično. Ganimar je
čutil, kako se mu je dvigala koža na
glavi in ježili lasje. Ta smeh, ta pe-
klenski smeh, kako dobro ga je po-
znal!

Nenadno je prijel svojega sosa-
da za suknjo ter ga motril prodira-
joče, z vso silo, še boljše kakor ga je
ogledoval pred porotniki. V resnici
to ni bil več tisti človek, ki ga je vi-
del. Bil je oni, toda istočasno oni dru-
gi, pravi.

S pomočjo sodelujoče volje našel
je zopet ognjevito življenje oči, iz-
popolnil je njegovo upalo masko, za-
zrl pravo lice pod uničeno kožo, nje-
gova prava usta.

In bile so oči onega drugega, bila
so njegova usta, bil je tudi njegov od-
ločni, živahni, šaljivi in duhoviti iz-
raz, tako jasen in poln mladosti.

»Arsène Lupin, Arsène Lupin,«
je zajekal.

Hipoma ga je prišla besnost, za-
grabil ga je za vrat in ga skušal po-
dreti na tla. Kljub svojim petdesetim
letom imel je še nenavadno moč, do-
čim je bil njegov nasprotnik na vi-
dez precej slab. In potem, kak mo-
sterski čin, če se mu posreči pripelja-
ti ga nazaj!

(Konec prihodnjega)

prekoračenja starostne meje niso več
dolžni, da se dajo zavarovati.

Komenskega šole na Dunaju.

Nemško-nacionalni mob na Du-
naju še vedno demonstira proti Ko-
menskega šoli v III. okraju. Sklicali
so za včeraj zvečer zopet več zbo-
rovanj, na katerih sta govorila poto-
valni učitelj »Südmärke« Vock in
državni poslanec dr. W a b e r, kate-
ri zadnji je zagrozil oblastim, da bo-
do Nemci že pokazali vladi, če takoj
ne izposluje sankcije zakona Kolisko.
Po zborovanju so se udeležniki pono-
či — seveda, ker je noč zaščitnica
vsake hudobije, — razvrstili v de-
monstracijsko procesijo, kateri na-
čelu je plapolala veleizdajniška frank-
furtarica. Napadali so ti nočni ptiči
tudi mirne Čeha in policijo, ki je ho-
tela napraviti red.

Hrvatski sabor.

V včerajšnji seji hrvatskega so-
bora je sprejela večina predlog za iz-
ključitev franko-furtimskih poslancev.
Klerikalci so seveda zopet hudo
razgrajali. Pravaš dr. K i s je prebral
izjavo, v kateri protestira stranka
prava proti izključitvi. Nato je za-
pustil s svojimi tremi pristaši, ki še
niso bili izključeni, dvorano. Tudi po-
slanec L o v r e k o v i č je zapustil
dvorano. Nadaljevala se je nato pro-
računska debata, ki je v svojih izva-
janjih hudo napadala frankovce. Že
izključeni poslanci frankove stranke
niso poskusili priti v sabor, ker so se
bali, da bi se moglo uporabiti ono do-
ločbo poslovnika, na podlagi katere
je mogoče poslancem prisoditi do
1000 K globe. Baje nameravajo iz-
ključeni poslanci Frankove stranke
odložiti svoje mandate. Če bi bili po-
tem pri novih volitvah zopet izvolje-
ni, bi bila izključitev iluzorična.

Kakšne načrte je imel nad- vojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand.

Dopisnik petrogradskega »No-
vega Vremena«, J. J a k o v l e v, je
poslal svojemu listu to-le veleznimi-
vo informacijo:

»Oseba, ki jo ne smem imeno-
vati, o kateri pa lahko povem, da
ima pristop na cesarski dvor na Du-
naju, in je v sorodstvu z grofovsko
rodbino Chotek, je dobila nedolgo
pred sarajevsko katastrofo pismo od
neke visoko stoječe dame z Dunaja,
ki sem je tudi jaz imel priliko pre-
čitati.

V tem pismu je dotična dama
poročala, kaj se govori v dunajskih
dvornih krogih o zadnjem sestanku
cesarja Viljema s prestolonasledni-
kom Franom Ferdinandom na Kono-
pištu.

Na tem sestanku sta cesar Vil-
jem in pokojni prestolonaslednik
Fran Ferdinand razpravljala o po-
trebi, da se spremeni kurz dose-
danje politike avstro-ogrsko monar-
hije in Nemčije napram S l o v a n o m
Balkanskega polotoka in sicer v
u g o d n e m z mislu za Slovence.

Obe državi bi naj v svrhu, kakor
pravijo Francozi, da bi Rusiji »pore-
zali travo pod nogami«, storili vse,
da bi pritegnili na svojo stran balkan-
ske slovanske države.

V to svrhu bi morali Avstro-
Ogrska in Nemčija pred vsem z vse-
mi silami delovati na to, da bi se
oživotvorila splošna slovan-
ska federalizacija, v katero bi
vstopila, kar se samo ob sebi razu-
me, tudi Avstrija, katere 70% prebi-
valstva je slovansko. V tej federaciji
bi Avstrija, kar je tudi umljivo, igra-
la prvo violino.

To bi bil šah in mat ruskemu
vplivu na Balkanskem polotoku, da-
lo bi Avstriji in ž njo tudi Nemčiji
možnost zavladati nad Sredozem-
skim morjem in za večne čase za-
preti Rusiji izhod iz Črnega morja.

In prvi korak te politike bi naj
bilo, kakor je to predlagal na tako
tragičen način umorjeni nadvojvoda
Fran Ferdinand, privoljenje
Avstro - Ogrske za razde-
litev Albanije med obe
slovanski državi na Bal-
kanu — med Srbijo in Črno
goro.

Za to ceno si je hotel pokojnik
kupiti naklonjenost in zaupanje bal-
kanskim Slovanom...

Tako se je še par dni pred pre-
stolonaslednikovo smrtjo govorilo v
dunajskih dvornih krogih o sestanku
cesarja Viljema in prestolonaslednika
Frana Ferdinanda v Konopištu.

V teh krogih je bilo že davno
znano, da je pokojni nadvojvoda Fran
Ferdinand kot sovražnik Rusije sa-
njal o vlogi carja vsebalkanske fede-
racije.

Njegove besede sarajevskemu
županu po prvem poskušnem aten-

tatu: »Prišel sem obćudovat vašo
domovino, a vi me sprejmete z bom-
bami — je treba razumeti v zmislu
zgorajšnje verejke tako-le: »Jaz sem
vaš prijatelj, a vi me hočete umo-
riti...«

Na Ogrskem bi ta prestolona-
slednikov načrt izževal najlutejši od-
por. Madžarski patrijoti namreč tudi
sanjajo v balkanski federaciji, toda
— brez Avstrije...

Ta interesantna informacija iz-
popolnjuje našo včerajšnjo notico:
»Zagoneten dogodek«.

Ako ta informacija sloni na de-
janski podlagi, potem se je nadejati,
da se bo že v doglednem času posre-
dilo dvigniti kopreno zagonetnosti
iznad veletragičnega dogodka v Sa-
rajevu.

Po umoru v Sarajevu.

Nekaj podrobnosti o nadvojvodi
Franu Ferdinandu.

Z Dunaja poročajo: Koncem
1890ih let je predlagal štajerski po-
slanec grof W u r m b r a n d v dr-
žavnem zboru, da se naj nemščina
proglasi kot uradni jezik. Predlog je
seveda naletel na velike težkoče. Ta
čas je bival nadvojvoda Fran Fer-
dinand v Miramaru ter je sprejel tu-
di vodjo železniškega ministrstva
W u r m b a. Na vprašanje, kako sta-
lišče zavzema napram predlogu
Wurmbrand, je izjavil nadvojvoda,
kakor to zatrijuje ljudje, ki so to
slišali: Kaj, uradni jezik? Neumnost!
Državni jezik potrebujemo kakor
kos kruha, in državni jezik more biti
samo nemški jezik!

Vojaške agende.

Nadvojvoda Friderik, vrhovni
poveljnik avstrijskega domobran-
stva, bo imenovan prihodnje dni za
generalnega inšpektorja vojske na
suhem ter obenem podrejen cesar-
jevemu vrhovnemu poveljništvu. Ce-
sar ga je že sprejel v avdijenci ter
mu izrekel to svojo željo. Oficialno
bo nadvojvoda imenovan 15. julija
za generalnega inšpektorja armade
ter bo odložil poveljništvo nad do-
mobranstvom. Generalni inšpekto-
rat nad mornarico prevzame admiral
H a u s. Nadvojvoda Friderik bo ba-
je že letos prevzel vodstvo velikih
manevrov, prej pa bo obiskal nem-
škega cesarja, da se mu predstavi
kot generalni inšpektor avstrijske
vojske. Nadvojvoda Friderik je že
včeraj sprejel zastopnike generalne-
ga štaba. Nadvojvoda Evgen z ozl-
rom na svoje zdravstveno stanje ne
bo prevzel nobenega vojaškega po-
veljništva.

Zakaj cesar Viljem ni prišel k po-
grebu?

»Lokalanzeiger« piše: Neki du-
najski list je prinesel kot vzrok, da
se cesar Viljem ni udeležil pogreba,
sledenče: »Cesar Viljem je pregovo-
ril cesarja Frana Josipa, da ni privo-
lil v namen najvišjega dvorjanstva,
da se prepeljeta trupli ločeni, ker vo-
vodinja Hohenberg ni bila enakega
rodu. Ker pa je bil za skupni pogreb
vojaški kondukt odpovedan, je od-
povedal tudi cesar svojo udeležbo.«
Ti razlogi so popolnoma izmišljeni.
Edini vzrok, da cesar Viljem ni pri-
šel na Dunaj, je bilo lahko obolenje.

Atentatorji in drugi vjeti.

Budimpeštanska fantazija je zo-
pet našla, da je v zaroto zapleten ne-
ki srbski profesor, ki ga sedaj opa-
zujejo. Med aretiranci v Sarajevo je
tudi pet duhovnikov. Kakih 150 oseb
je zaprtih, da se ne morejo med seboj
dogovoriti, med njimi je tudi bogati
trgov. Jovanović. V njegovem stano-
vanju so našli baje dva zaboja, v
enem je bila bomba, v drugem mun-
cija. Tudi neki železniški blagajnik
je bil zaprt, ker je po zadnjih izgre-
dih baje izjavil: Nič ne stori, da so ro-
pali in plenili, glavno je, da smo do-
segli svoj cilj.

Sin posojnika sarajevskega ho-
tela »Europa« Jeftanovića, ki študi-
ra na berlinskem vseučilišču, je
brzjavil pretekli terek in sredo svo-
jemu očetu, da naj mu sporoči, kako
je doma. Dobil je brzjavke nazaj,
češ, da so bile inhibirane. Na tretjo
brzjavko je dobil sledeči odgovor:
»Hvala bogu, smo vsi živi. Od hiše
so ostale samo stene in streha. Zno-
traj je vse razbito. Srebro in drago-
cenosti so pokradli. Ves hotel je od
zunaj in od znotraj oropan in poško-
dovan.«

Bosanski sabor bo najbrže da-
nes zaključen. Baje bo zaprtih več
srbskih poslancev, pa ne zaradi
atentata. Iz mest v provinci poro-
čajo o aretacijah mnogo Srbov, ki so
javno hvalili atentat.

Varnostne odredbe.

Kakor poročajo iz Trsta, je po-
nudil policijski ravnatelj v Trstu,
dvorni svetnik Manussi, pred poto-
vanjem prestolonaslednika v Saraje-
vo, da pošlje nekaj redarjev tja. Sa-
rajevo policijsko ravnanje pa je po-
nudu odločil, češ, da ima
samo dosti redarjev. Očitno je po-
licijski v Sarajevo, da je bila vsaj preveč
optimistična, je torej upravičeno.

Demonstracije.

Na Dunaju so napadli pred-
včerajšnjem v XI. okraju v vozu
cestne železnice več srbskih dijakov.
Tri osebe, seveda Srbe, so aretirali.
Eden je močno poškodovan na očesu.

V Zagrebu so hoteli včeraj
prišati stranke prava demonstrirati
pred saborskim poslopijem, policija
pa jih je razgnala. Tudi ženske, ki so
razgrajale po ulicah, je policija spo-
dila. Starčevićanci so hoteli demon-
strirati pred Jelačićevim spomeni-
kom proti Srbom. Pred nekim hote-
lom so napadli frankovci pod vo-
dstvom poslanca dr. Franka hrvatskega
poslanca Rauerja. Tudi to lo-
povstvo je preprečila policija. Proti-
srbske demonstracije so se vršile tu-
di v Petrinji, Glini in Sinju.

Revolucija v Albaniji.

Hitro navzdol.

Knez se je pogajal s Prenk Bib
Dodo. Že v naprej je bilo vedeti, kak-
šen bo konec. Šlo je namreč pred
vsem za denar. Prenk Bib Doda se-
veda po svojih zadnjih izkušnjah ni
mogel obljubiti, da bo knezu res po-
magal, pač pa je kot izkušen mož, ki
zna ceniti vrednost zlata, zahteval,
da naj mu knez odpre svoje blagajne
in naloži cekinov, kolikor more nesti.
Knez je bil vesel tako nesebičnega
prijatelja in šla sta po stopnicah v
betonirano klet. Tam sta odprla tež-
ka železna vrata, odprla sta druga
in tretja vrata. Električna je razsvet-
lila prostore. Četrta vrata, kovana
iz najboljšega Kruppovega železa z
Jesenic, so se odprla. Na polici je le-
žala krona, toda jo, polomljena je
bila in dragoceni kamni so izginili
iz nje. Z žezla je izginilo vse zlato,
na purpurnem plašču so manjkali
dragi zlati gumbi. Kneza je obšla zla
slutnja. Odprl je še ena vrata. »Pro-
sim, vstopi, ljubi moj Prenk!« In
vstopila sta. Vreča za vrečo se je
vrstila. »Izberi si!« je zaukazal knez.
Prenk Bib Doda je padel na kolena:
»Presvitli knez, zvezda vseh zvezd,
alah — ne — bog naj ti da dočakati
tisoč let! Glej, po oni-le veliki vreči
mi hrepeni moje patriotsko srce!«
»Vzeml si, vrli moj prijatelj,« mu je
odvrnil knez. Prenk Bib Doda je po-
ljubil prah na kneževih opankah, po-
tem je vstal. Priblizil se je najvišji
vreči in kakor atlet, če se priprav-
lja pokazati največjo moč, se je sklo-
nil. Mišice so se mu napele. Pljunil
je v roko: »Oprost, veličanstvo!«
Ko pa je hotel dvigniti vrečo, je bila
lahka, da bi jo nesel tudi navaden
človek. Samo ogled, nič kot ogled
zgoralega albanskega navdušenja.
»Alah te udari s slepoto!« je zaklical
Prenk in vrgel knezu vrečo pred no-
ge. Privzdignila sta vrečo za vrečo.
Povsod isto. Kakor da ga je pičil gad,
je bil Prenk zunaj. Hitro je sedel v
čoln in veslal proti Lješju nazaj. Ko
je bil že daleč zunaj na morju, se je
slišalo še vedno preklinjanje. Mali-
sori so takoj spoznali, zakaj gre in
prišli so pred kneza: »Daj nam de-
narja!« »Počakajte, junaki moji!«
»Ključ se mi izgubil. Potrpajte, danes
vam dam trojno mero žganja.« Pri-
šli so postovolkci z Dunaja, Ober Hol-
labrunna in bog ve od kod: »Daj nam
denarja!« »Potrpajte, bratje, jaz nisem
calmajster. Finančnega ministra sem
poslal v Italijo. Kadar se vrne, vam
bo dal, kolikor hočete.« In prišli so
holandski častniki: »Našo gažo! Sa-
mo je že 7. julij!« »Tako, takoj! Dne-
mo kontrolna komisija mora nakaza-
ti.« In knez je šel h kontrolni komi-
siji: »Suh sem! Preskrbite mi de-
narja. Zakaj vas pa imam?« »Ti nas
nimaš!« so mu rekli, »mi imamo te-
ga! Knez se je ozrl na morju in vi-
del, da ima tam še en avstrijski čoln.
»Kadar bodo preveč sitni,« si je mis-
lil, »pa se bom odpeljal na Dunaj, tam
mi bodo že kreditirali.« In šel je v
konak, da si odpočije od vladarskih
dolžnosti.

Vstaši in Esad.

Vstaši pri Šjaku se ne menijo
dosti za Drač. Samo toliko so jih pu-
stili v bližini mesta, da se ne upa no-
beden v krčme v okolici. Drugi so
odšli na polja in žanjejo, česar niso
sejali. Tudi Esad paša je hotel žeti,
kjer ni sejati. Vstaši so vjeli nekega
francoskega inženirja V i s s e l a, ker
je sekal po državnih gozdih, ki mu jih
je bil prodal Esad paša. Že prej en-
krat so baje kmetje zalotili Esad pa-
šo s palicami in puškami pregnali de-
lavce. Zakaj hodi potem Esad paša v
Pariz, je težko razumeti. Morda hoče
predlagati, da ga naj napravijo za
kralja, potem bo Francozom dovolil,
da sekajo, kjer hočejo.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 7. julija.

Župan g. dr. Ivan Tavčar
otvori kmalu po 6. zvečer sejo občinskega sveta. Svojo odsotnost so
upravičili občinski svetniki gg. dr.
Pippenbacher in Reisner, ki pa sta
tekem seje prišla nadalje gg. Rojina,
Kregar in Ložar. Za verifikatorja imenuje
župan občinskega svetnika gg. Vrstovška
in Vrhovca.

Župan prebere nato pismo de-
želnega predsednika, ekscelece ba-
rona S c h w a r z a, v katerem izre-
ka ta po Najvišjem povelju Najvišjo
zahvalo občinskemu svetu za izra-
ženo sočutje ob priliki groznega zlo-
čina, izvršenega v Sarajevo na nad-
vojvodi Francu Ferdinandu in njegovi
soprogi vojvodinji Hohenberg.

Župan poroča nato, da dobiva
mestni magistrat opetovano dopise
od strani države, v katerih se nagla-
ša, da polaga vlada važnost na po-
množitev mest v mornariški akade-
miji, da se pomnoži sposobno osebje
za vojno mornarico. Župan predlaga
ex praesidio, da mestna občina za
večne čase proslavi imeni nadvojvo-
de Frana Ferdinanda in vojvodinje
Sofije Hohenberške s tem, da na njih
imeni od leta 1915 naprej ustanovi
celo prosto mesto na tej akademiji,
katero bo oddajal mestni magistrat
v prvi vrsti sinovom mestnih urad-
nikov, če bi takih proslilcev ne bilo,
pa sinovom onih, ki stanujejo v Ljub-
ljani. Vsakoletna ustanova naj znaša
1600 K. Županu se naroča, da toza-
devno ukrene potrebno.

Prevzete šiske.

Župan nadaljuje v svojem po-
ročilu: Slavni občinski svet! Pretek-
li petek sem prevzel občino Spodnjo
Šiško, ki je s tistim dnevom prene-
hala. Jaz sem bil pri prevzetju nav-
zvoč. Zadeva se je formalno izvršila
in od tistega dne naprej velja Spodn-
ja Šiška kot del Ljubljane. Porab-
ljam to priliko, da pozdravim nove
soočane in upam, da bo iz te zveze
izhajalo najboljšo, dasiravno zakon
ni izviral iz prave ljubezni obeh
strank. Navada je, da se pokažejo
novim sosesčanom že v naprej sim-
patije, zato predlagam ex praesidio,
da danes kot nekaj historičen spo-
min na združitev podelimo zadnjemu
županu Spodnje Šiške ljubljansko
meščanstvo brezplačno. Dr. Zajec
zahteva glasovanje. Predlog je bil
sprejet z vsemi glasovi, razen glasov
klerikalcev. Župan nadaljuje: Za-
deva s Spodnjo Šiško ima svoje te-
žave. V Šiški je toliko stvari, o kate-
rih niti jurist ne more vedeti, kako
se bodo izvršile in rešile. Zato sem
odredil, da ostane do 1. avgusta vse
pri starem. Nastale bi sicer težave
glede klanja živine, kar se izvršuje
sedaj doma, ker ne morem prisiliti
prebivalcev Šiške kar čez noč, da
pripeljejo živino v mestno klavnico,
kjer itak primanjkuje hladilnic. Je tu
vprašanje gostaščine, ki se pobira v
Ljubljani in je dvomljivo ali velja ta
zakon sedaj tudi za Spodnjo Šiško.
Vse to se ne da napraviti čez noč. Na
drugi strani ima Spodnja Šiška po-
sebne doklade. Tako pobira dežela
za šišensko občino doklade na pivo
in drugo ter smo določili, da odda
dežela odslej mestni občini do konč-
ne ureditve, kar pobere na teh do-
kladah. Je tu tudi vprašanje vodovo-
da, ki se mora urediti, kar pa se ne
da napraviti v enem tednu. Zato pro-
sim, da se mi da pooblastilo, da na-
pravim provizorično red in ukrenem
vse potrebno, svoje odredbe pa bom
sporočil v prvi seji občinskega sve-
ta. Dr. Zajec želi, da se vprašanje
tlakarine hitro reši. Župan: Kar
se tiče tlakarine, sem si dal poročati
in se bo zgodilo gotovo vse, da ne
bo trpel nobeden škodo. Jaz pa sto-
jim na stališču, da se morajo voditi
za enkrat za Šiško posebni računi in
da bomo dali Šiški v prvem času to,
kar si bo z dokladi sama plačala.
Seveda bomo pri tem Šiški šli kolik-
or mogoče na roko. Ker pa je treba
za Šiško posebnega okrajnega načel-
nika, bom odredil izvolitev tega na-
čelnika koncem seje.

Župan g. dr. Tavčar naznani
nadalje, da je odredil za dilaško stre-
šanje, da se nakupi za 150 K daril.
Se odobri. Dr. Erich Mülleisen je
daroval v spomin svojega umrlega
strica Arturja Mülleisna 200 K za
mestne uboge. Vsa se je pripisala
glavnici in darovalcu je župan izre-
kel zahvalo. Trnovski župnik se za-
hvaljuje za udeležbo pri patrociniu,
Dunajski župan se zahvaljuje za iz-
raženo sožalje povodom smrti pod-
župana dr. Porzerja. Mariborsko
podporno društvo za odpuščene kaz-
njence se zahvaljuje za pristop obči-
ne kot član, enako Avstr. podporno
društvo za brezposlene. Poljedelsko
ministrstvo je priznalo pritožbi mest-
ne občine glede električnih naprav
ob Ljubljani odločilno moč. Požar-

na bramba v Ljubljani naznanja konstituiranje svojega odbora, ki se vzame na znanje in potrdi. — Zapisnika zadnjih 2 sej se odobri. — Volitev enega člana volilne komisije za volitev v trgovski in obrtniški zbornici se izvrši koncem seje.

Občinski svetnik g. dr. Novak poroča o prošnji odličnega someščana g. Ivana Mejača za podelitev meščanstva. Sprejeto. Na predlog istega poročevalca pritrdi občinski svet besedilo izvrševalnih določil k novemu dostavku pravil mestne hranilnice glede sprejemanja vrednosti v shrambo, enako tudi besedilo Roberta Kolmannove ustanove za vzdrževanje mavzoleja, odnosno za mestne reveže. Po poročilu poročevalca g. dr. Novaka se naroča županu, da odredi primerne označbe pisarniških prostorov na mestnem magistratu.

Občinski svetnik g. dr. Novak poroča nadalje o prošnji Marije Trškanove sedanje ge. Kokaljeve, glede razdelitve njenih parcel v kat. obč. Sv. Petra predmestje na 28 stavbišč. Parceliranje se dovoli pod gotovimi pogoji, ki se tičejo bodočih cest.

Podžupan g. dr. Karel Triller poroča o županovem dopisu glede najetja dovoljenega posojila 1.100.000 kron. Mestni občinski svet je sklenil najeti v pokritje stroškov za okrasenje kejev ob Ljubljani, za mestno šolo in mrtvašnico najeti 1.100.000 K posojila. Ta sklep je dobil pritrdilo deželnega odbora in cesarjevo sankcijo. Županu je bila na razpolago ponudba Deželne banke kranjske. Banka ponuja celo posojilo 1.600.000 kron proti 4% komunalnim zadolžnicam po kurzu 90 neto z amortizacijo v 75 letih s polletnimi anuitetami, kar bi odgovarjalo 488%. Banka posojila ne more odpovedati, razen če občina dveh rokov ne plača, občina pa ima pravico konvertacije. Župan ima tudi zagotovilo deželnega odbora, da bo pritrdil taki pogodbi. Razmere na denarnem trgu so še vedno težavne. Sicer je kurs 90 zelo težak in pogodba ne bi bila sijajna, vendar bi bilo težko doseči pod sedanjimi razmerami boljše pogoje. Župan pojasni, da je prišla Deželna banka s ponudbo in da je on sam predlagal kontokorent z banko zaradi nadzorovanja. Dr. Zajec zagovarja sijajnost pogojev ter navaja nekatera še pod slabšimi pogoji sklenjena posojila. Občinski svetnik g. Pammmer izjavi, da bo glasoval za predlog, ne verjame pa, da bi se posojilo kdaj konvertiralo, ker bi bila izguba večja ter želi, da se pri takih posojilih pritegne konkurenca. Župan pripomni še, da je posojilo v današnjih časih za obe strani ugodno, v prvi vrsti pa se bo posojilo najelo pri Deželni banki zaradi kontrole. Podžupanov predlog se nato odobri.

Župan g. dr. Tavčar pripomni, da se bodo morali klubi šele zediniti ali naj se zgradi mrtvašnica ali mrtvaška veža. Mrtvašnica bi bila cenejša, donášala pa ne bi ničesar, med tem ko bi mrtvaška veža tudi nekaj nesla.

Podžupan g. dr. Triller poroča nadalje o županovem dopisu glede najetja novega posojila za kanalizacije in zgradbe novih mostov in tržnih lop. Potreba posojila izhaja iz nekaterih predlogov, ki so bili v občinskem svetu po dovolitvi kreditov za kanalizacijo sprejeti. Za kanale je bilo dovoljenih 500.000 K. Ker so k tem delom prišla še druga dela, ni bilo mogoče izhajati. Bilo je treba napraviti kanal od tobačne tovarne do zbiralnika ob Gradaščici ter kanalizirati Karlovo predmestje, tako da je narasla potreba na 813.000 kron. Je torej primanjkljaj 313.000 kron. Vrh tega bo treba kanalizirati Trnovsko predmestje onstran Gradaščice, kjer se odtokajo sedaj odpadki v odprtih kanalih v Ljubljani, kar pa se pozneje ne bo smelo več zgoditi. Ta kanalizacija je preračunana s 53.000 K. Primanjkljaj se zvišuje torej na 356.500 K. Za nove mostove je dovoljenih 185.846 K, stali pa bodo 338.000 K, nepokritega je 152.154 K. Sentspeterski most je proračunjen na 159.000 K, frančiškanski most na 165.000 K, od komisije za osuševanje Barja pa dobi občina povrnjenih za Sentspeterski most 34.000 kron in za Frančiškanski most 88.000 K. Most pri Opekarski cesti bo stal 160.000 K naloženega je 41.000 kron, nepokritega 119.000 K. Sklenjen je bil železnobetonski most pri vojaškem oskrbovališču, ki bo stal 31.500 K, erar pa povrne 15.000 K, nepokritih je torej 16.500 K. Za odpadki sveta pri teh zgradbah je računano 185.846 K. Tržne lope so se v principu sklenile ob nabrežju od Frančiškanskega do Jubilejskega mostu. Prva polovica bi stala 90.000 K, druga polovica 104.000 K, skupaj 194.000 K. Župan računa samo s prvo polovico, finančni odsek pa je mnenja, da naj se zgrade vse lope in

da se za nje preskrbi že sedaj kredit. Tudi napravo javnega kopališča, ki bi stalo najbolje na Krakovskem nasipu je vpoštevati. Stalo bi 160.000 kron. Skupna potreba bi torej bila, po stavbnem uradu preračunana, 914.654 K. Ker pa je treba računati z nižjim kurzum, naj se najame posojilo 1.000.000 K. Da je treba pokritje iskati s posojilom, ki se v dolgi dobi amortizira je naravno, ker bodo naprave služile več rodovom, zato ne gre iskati pokritja z enkratnimi večjimi davščinami. Župan želi, da se v predlog sprejme izrecno tudi kanal od tobačne tovarne in v Karlovškem predmestju. Občinski svetnik g. Pammmer vidi v predlogih prekoračenje proračuna, vendar so vsi ti izdatki tudi po njegovem prepričanju popolnoma umesni. Zdi se mu, da odgovarja obrestovanje in amortizacija tega posojila 30% doličam ter zahteva, da se po teh doličih za nekaj časa preneha z investicijami.

Podžupan gosp. dr. Triller mu ugovarja, da ne gre za prekoračenje proračuna, marveč za izvršitev sklepov sedanjega občinskega sveta, tudi ne gre za neprevidezno preliniranje, marveč za bremena, ki jih je občinski svet v zadnjem času sklenil. Tudi ni gledati tako pesimistično v bodočnost, ker bodo nekatere naprave donosne.

Občinski svetnik g. Staudacher graja, da se niso dosegli večji prispevki za mostove.

Župan mu pojasni, da se je zgodilo to pred 20. leti in da je komisija stala na stališču, da postavi lese mostove, če se ne sprejme ona vsota. Tudi ni smatrati vseh teh del za neplodna. Pri kanalih je računati, da se bodo sami amortizirali. Obžalovati je le, da se vlada, ki je za druge stvari tako hitra, ne zmeni za ljubljanski kanalizacijski zakon, da siceravno je bil on, župan, tako previden, da je predložil zakon, predno ga je izročil deželnemu odboru, vladi. Sankcije zakona pa še letos ni pričakovati. Lope se bodo plačale tudi same, s kopališčem pa se da še počakati.

Vršilo se je glasovanje. Navzočih je bilo 41 svetnikov. Predlog je bil soglasno sprejet.

Predsedstvo prevzame podžupan gosp. dr. Triller.

Občinski svetnik gosp. dr. Fran Novak poroča o načrtih za gradbo Sentspeterskega mostu. Zadeva je nujna. Ker se občinski svet najbrže ne bo mogel sestati, da reši ponudbe, se na predlog poročevalca pooblasti magistratni gremij, da v imenu občinskega sveta odda dela na ponudbe, ki jih je vložiti do 10. julija.

Isti občinski svetnik poroča o izprembebi regulacijskega načrta ob Rinskem zidu na Mirju, tako da se ohrani ta zid. Prošnjam občanov ne stavbne zadruge železničarjev za premembo parcelacijskega načrta ob cesti v Rožno dolino, se na predlog istega poročevalca ugodí. Enako tudi prošnji Kranjske stavbne družbe za razdelitev njene parcele ob Levstikovi ulici. Trg se tam opusti, velja pa odprti stavbni sistem s predvrti. Na predlog istega poročevalca se dovoli Franu Jamniku razdelitev njegovih parcel v Zvonarski ulici, toda šele, ko bo regulacijski načrt za to ulico odobren.

Fran Scagnetti se je pritožil proti odloku mestnega magistrata glede dovolitve gradbe prodajalnice barake Katarini Kovičevi v Metelkovi ulici, češ, da je baraka samo 6 m oddaljena od njegove gostilne. Poroča občinski svetnik gosp. Bončar. Priziv se zavrne, ker je stavbni urad pri dovolitvi gradbe upošteval vse od Scagnettija upravičeno stavišne zahteve.

Prošnji »Mladike« — poročevallec občinski svetnik gosp. Mally — za subvencijo za društveno vadnico in za licijski gospodinski tečaj, se odstavita z dnevnega reda ter se bosta obravnavali obenem s prošnjo Ljudske kuhinje in krščansko-socialne zveze.

»Domovini« se dovoli izplačanje prvega obroka 500 K podpore 1000 kron. Poroča občinski svetnik gosp. Likozar.

Naprava novega hidranta na Dolenjski cesti — poročevallec občinski svetnik gosp. Reiser — se odobri. Enake zadeve, ki se ne tičejo razširjenja omrežja vodovoda, bo rešil odslej lahko upravni odbor sam. — Predsedstvo prevzame zopet župan.

Podžupan gosp. dr. Triller poroča o pritegnitvi rezerv mestnega vodovoda in mestne elektrarne v pokritje tekočih izdatkov za leto 1914. Nekateri dohodki proračuna so izostali, tako povisek gostiščine v znesku 140.000 K, kanalske pristojbine 40.000 K in davek od prirastka na vrednosti 20.000 K. Za teh 200.000 kron je treba pokritja. Zakonski načrt o povišanju gostiščine leži še pri deželnem odboru, kanalizacijski zakon še ni sankcioniran, davek od

prirastka na vrednosti pa ni izkazal pričakovanega efekta. Župan upa, da bo s pritegnitvijo omenjenih rezerv v znesku 130.000 K izhajal. — Se dovoli.

Podžupan poroča nadalje: Leto 1897. se je ustanovil regulacijski fond, h kateremu je vlada prispevala za brezobrestnim posojilom 200.000 K, Kranjska hranilnica je darovala 100.000 K, država je dala 3% posojilo 200.000 K in iz efektne loterije je došlo 135.000 K. Fond je znašal 1 milijon 700.000 K ter je ta fond upravljal poseben odbor, obstoječ iz 7 članov občinskega sveta in 2 članov, ki ju je poslala vlada. Leto 1908. je bil ta fond mestnemu zakladu dolžan že 90.000 K in ni več polagal računov. Odbor se je razšel. Sedaj je dolžen fond mestnemu zakladu z obrestmi 101.890 K 34 vin. Aktiva so samo ena hiša na Hradskega cesti, ki donáša letno 1000 K. Mestna hranilnica pa ima še terjatve 20.000 K za razširjenje Prešernove ulice. Brezobrestno državno posojilo bi se moralo plačati 1. januarja 1915. Računski zaključki za l. 1908.—1913. se odobri. Obenem naj se dolg odpiše. Nadaljni majhni dohodki fonda se prepuste mestnemu zakladu. Vlada pa se naprosi, da odpiše svoje brezobrestno posojilo 200.000 K, ali pa je podaljša do leta 1925. Regulacijski fond pa se opusti. — Sprejeto.

Podžupan gosp. dr. Triller poroča nadalje o opustitvi fonda za vzdrževanje znamenja sv. Trojice ob Dunajski cesti, h kateremu so prispevali sosedje z 2000 K in vlada z 2000 K. Fond nima smisla, ker mora mestna občina itak skrbeti za svoje spomenike. Fond se opusti ter obvesti o tem deželna vlada, deželni odbor in knezoškofijski ordinarijat, ki si lasti spomenik.

Na predlog podžupana se dovoli Frideriku Koširju in Alfredu Liningerju prednost za neki posojili pred 3%nim potresnim posojilom.

Na dnevni red jutrišnje seje pride nujni predlog za imenovanje nabrežja od Frančiškanskega mostu do Hradskega mostu po umorjenem prestolonasledniku, županov nujni predlog glede pogrebnišnih zavodov in en nujni predlog občinskega svetnika gosp. Kristana. — Sledila je nato tajna seja.

Nadaljevanje seje jutri, dne 8. julija ob 6. zvečer.

Tajna seja.

Mestni občinski svet je ugodil prošnji g. stavbnega svetnika Jana Duffeja za stalno vpokojitev in sklenil, da se ga pomakne z veljavnostjo od 1. novembra 1913. v VI. činovni razred z naslovom mestnega stavbnega nadsvetnika, da se mu vstveje v pokojnino eno leto vojaške službe in se ga vpokoji s 1. septembrom 1914. s pokojnino III. stopnje VI. činovnega razreda. Takisto se je soglasno sklenilo, da se mu izreče zahvala za dolgoletno zvesto službovanje. Za stalne učiteljice na mestnem liceju so bile imenovane gđe. Albina Zalarjeva, Frida Klečeva in Irma Petkova in sicer s 1. septembrom 1914. Na razpisano mesto učiteljice gospodinjstva na mestnem liceju je bila imenovana gđe. Jerica Zemljanova z veljavnostjo s 1. septembrom 1914.; v službovanje se ji vstveje 12 let deželne službe. Gđe. Wesnerjevi na liceju se dovoli 1leten dopust.

Prošnji Ljudevita Černeta za prenos gostilničarske koncesije z Nadvojvode Friderika ceste na Tržaško cesto št. 4 se ugodí. Priporoča se prošnja Leopolda Bürgerja za prepis koncesije za prodajo žganih pijač na drobno, Dunajska cesta 10. Prošnja Marije Petričeve za podelitev gostilničarske koncesije v Rožni dolini se odkloni, takisto se odkloni prošnja Janeza Jerasa v Zeljarski ulici št. 6 za podelitev koncesije za prodajo vina v odprtih steklenicah čez ulico. Prošnja Antona Zupaničiča za podelitev koncesije za prodajo nabožnih in pokrajinskih slik se priporoča.

Prošnji trgovca Karla Antona Kregarja za podelitev koncesije za perijodično prevažanje oseb v avtomobilskih s sedeži za 18 oseb na progi Logatec-Ljubljana, št. Vid-Tacen - Gameljne - Jezica - Ljubljana obč. svet ne ugovarja.

Štajersko.

Sestava porotniškega imenika. Štajerska namestništva je zaukazala občinskemu predstojništvu, naj v bodoče vestnejše postopajo pri sestavi porotniškega imenika, ker so se tozadevno pokazali precejšnji nedostaki — in sicer v tej smeri, da se izpušča najposobnejše in najinteligentnejše moze, brez postavnih razlogov, vpisuje pa ljudi, ki so zaradi telesnih in duševnih pomanjkljivosti nesposobni za poklic porotnikov.

kakor pravi namestniški »Naredbeni list« v št. 26. Faktično so se tudi zadnji čas od več strani slišale pritožbe proti sestavi porotniških imenikov in izberi porotnikov samih.

Iz Celja. »Narodni list« ta teden kot po navadi zopet izide. Preskrbljeno je, da se izdajanje ne bode več tako neprijetno prekinjevalo kot sedaj.

Iz Guberja pri Celju. (Klic po škropljenju.) Kadar je sedaj poleti malo vetra, ni skoraj mogoče hoditi peš po državni cesti. Razume se, da nadleguje prah tudi stranke po hišah, obrtnike vsake vrste in trgovce. Naj bi vendar mestna kakor okoliška občina skrbeli za škropljenje ceste — sedanje razmere so že neznosne.

Umri je dne 6. julija g. Josip Mihelič, nadučitelj pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Blagemu možu blag spomin!

Radinci. Danes 6. julija popoldne ob 1. uri 44 min. spustil se je pri nas na zemljo zrakoplov z dvema pasajirjema. Bila sta to prof. dr. Fliedmann in pravnik Engel. Zrakoplov je last družbe za zrakoplovstvo iz Freiburga. Vzdignila sta se dne 4. julija zvečer ob 5. uri 59 min v Monakovem in brez vsake nepravilne plula čez Gor. Avstrijsko, Bruck, Gradec, Gleichenberg, Radinci. Ta dan in ob isti uri se je vzdignilo v Monakovem še 10 drugih zrakoplovov in udeležilo tekmovalne vožnje po zraku. Zrakoplovca je občinstvo burno pozdravljalo. Dala sta si pri županstvu uradno potrditi prihod. Zrakoplov so takoj spravili na kolodvor in odtod nazaj v Freiburg. Čudila sta se vlnjivosti Slovencev in divila nad krasoto naših krajev.

Iz Sv. Miklavža pri Ormožu. Že nekaj let sem opazujem za naše gospodarske razmere žalostno dejstvo, da prehajajo naši vinogradi iz rok slovenskega kmeta v roke nekaterih nemških mogotcev, ki so si nakopičili ogromne komplekse naših vinogradnih goric. Pred leti, ko se je pojavila v naših krajih trtna uš, niso mogli naši kmetje zmagovati ogromnega dela in stroškov, ki so bili z novim nasadom združeni. In tako se je zgodilo, da so slovenski kmetje začeli prodajati svoje vinograde globoko pod resnično vrednostjo nekaterim nemškim vinskim veletržcem, ki so z majhnim kapitalom si naredili nove gorice in vlečejo sedaj iz naših krajev iz vina velikanski dobiček. Omenjamo le nekatere: Fürst, Kleinschegg, Fischerauer, ki so za majhno ceno pokupili v naših krajih že ogromno množino vinogradov, iz katerih pridelujejo potem najboljša buteljka vina. Zalagajo z njimi skoraj ves naš vinski trg in tlačijo tako cene pridelku našega kmeta. Skrajni čas je gotovo že, da naredimo enkrat vendar jez nemškemu prodiranju v naše Slovenske gorice. Gotovo je to naloga cele Slovenije, da ohrani svojo zemljo, ki je tako bogata na prirodnih darovih, svojemu ljudstvu. Opozoriti hočemo slovensko javnost, da je zopet pri nas naprodaj velikanski posest, obstoječe iz samih vinogradov, po katerem pa že Nemci stegujejo svoje roke. Na naših večjih slov. vinskih trgovcih je ležeče, da ohranijo to posest, ki je sodnijsko cenjena na 27.000 K, slovensko. Če nesejo naši vinogradi Nemcem ogromne dobičke, če tudi stanujejo v Gradcu, in Ljubnem na Zg. Štajerskem itd., zakaj bi jih Slovencem ne. Saj se tudi pri nas na Slovenskem stoči ogromna množina najboljših vin, katera se premnogokrat kupujejo od nemških prekupcev. Dotična posest obstoji iz samih lepih vinogradov, 2 ali 3 viničarij in še nekaj polja in je oddaljeno od Ormoža kako pol-drugo uro. Naprosili smo možko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Ormožu, ki bode radevolje šla ev. reflektantom na roko ter jim dala vsa najpodrobnejša pojasnila o tem posestvu. Obratiti se je torej na njo.

Drobne novice. V Zg. Radgoni se je naselil nemški odvjetnik dr. pl. Fichtenau, ki je bil dosedaj v Ptuj. — Iz poštnih služb. Poštar Franc Rumpf je prestavljen iz Gratevina v Ormož. — Iz Gradca. V nedeljo ponoči sta trčila na graškem južnem kolodvoru skupaj dva tovorna vlaka. Materijalna škoda je zelo velika, ranjen je bil eden zavirača na nogah. Vzrok: površnost v službi. — Iz Vranskega. Iz zopora pri okrašenem sodišču sta pobegnila skupaj 21letni Ferdinand Turnšek iz St. Jurja ob Taboru in 26letna natakarič Ana Kač iz Zalca. Takoj prihodno noč je bilo nekemu posestniku pri Vranskem ukradenih 17 kron. — Iz Maribora. Utonil je v Dravi pri kopanju 20 let stari učitelj Franc Kucher. — V Voljniku je umorila 20letna dekla Jožeta Matauš svojega novorojenega nezakonskega otroka. Orožniki so jo že dobili in spravili v zapor. — Na Zbelovem je sklenila Jugoslovanska strokovna zveza

(klerikalna del. organizacija) agitacijsko zborovanje pri nekem Grozku, a so v zborovalni lokal udrl nemškutarji ter zborovalce in govornike odgnali.

Koroško.

Težka nezgoda na Osojskem jezeru. 6. t. m. okoli četrte ure zjutraj sta se vračala čez Osojsko jezero v čolnu mizarska pomočnika Josip Mazora in Fran Schuri. Ko sta že skoraj dospela na nasprotni breg, se je vsled neprevidezosti veslačev prevrnil čoln in sta oba mizarska pomočnika se prevrnila v jezero. Dočim se je Schuriju posrečilo se oprijeti čolna in se tako rešiti, se je Mazora, ki ni znal plavati, potopil. Na klice Schurija je tega rešil neki železniški uslužbenec iz nevarnega položaja, dočim ni bilo mogoče najti truplo utopljenega Mazore. Ponesrečeni mizarski pomočnik zapušča na smrt bolno ženo in dva nedoročena otroka.

Detomori. Iz Beljaka smo sredi minolega meseca poročali, da je šivilja Eliza Schnitzer takoj po porodu odstranila svojega otroka in ga v cunje zavitega položila v omaro. Domnevalo se je, da je s tem umorila živga otroka. Državno pravdnštvo v Celovcu je tudi v tem smislu dvignilo obtožbo proti detomorilki. Sedaj pa se je dognalo, da je bilo dele mrtvorojeno in je sodišče obsodilo šiviljo Elizo Schnitzerjevo radi zatajevanja poroda na en mesec ječe.

Drobne novice. Težka nezgoda pridelu. Na celovškem kolodvoru je delal delavec Andrej Bresjak in tako nerodno manipuliral s sekiro, da si je prizadel težko poškodbo na prsih. Poklicani zdravnik je nudil ponesrečencu prvo pomoč, nato pa so ga prepeljali z rešilnim vozom v bolnišnico. — Zrebe ubilo posestnika. Te dni je prišel posestnik Filip Mesner iz Velikoveca na svoj pašnik, kjer se je pasla živina. Med njimi je bilo tudi zrebe in ko je Mesner gladi zrebe, ga je to udarilo s tako močjo proti žolodcu, da je na mestu obležal nezvesten. Prepeljali so ga v celovško bolnišnico, kjer so dognali, da ima pretrgana čreva. Vsa zdravniška pomoč je bila zastonj. Mesner je po hudih bolečinah umrl na določenih poškodbah. — Srnjaka ukradel. V nekem gozdu pri Karnbursi je ustrelil neki tamošnji gozdar dva srnjaka in obesil oba mimogrede na neko drevo ter hotel priti pozneje ponj. Ko je pozneje prišel po srnjaka, je med tem časom že eden zmanjkal. Očividno ga je nekdo ukradel. Tatu so baje že na sledu. — Najdeno truplo utopljenca. Pri Stalu so našli pri tamošnjem mostu mimoidoči pasanti 4. julija možko truplo utopljenca in ga potegnili iz vode. Na truplu ni bilo nobene obleke več. Dognalo se je, da je to truplo Vida Liebharda, ki je izginil 21. junija in ga niso mogli nikjer najti. Če je izvršil nesrečnej samomor ali če se mu je pripetila nesreča, se ni moglo dognati. Njegovo truplo so pokopali na tamošnjem pokopališču. — Vlomilci. V Patergasnu so vlomili do sedaj neznan vlomilci v hišo posestnika Pavla Huberja in odnesli mnogo predmetov, tudi jstvine in denar. Skupna vrednost ukradenih predmetov znaša nad 150 K. O tatovih nimajo nobene sledi, vendar so kot vlomilca osumili nekega hlapca Karla Blümla, ki so ga že oddali sodišču. Njegovih sokrivcev še nimajo.

Primorsko.

Istrske deželnozbornske volitve. Istrske deželnozbornske volitve so v splošnem končane, zlasti velja to za Slovence in Hrvatve v Istri. Res se ima izvoliti še sedem poslancev in to od strani veleposestva in trgovske zbornice, ali teh dveh volitev se združeni Slovenci in Hrvatve ne udeležijo, ker temeljijo volitve v tem razredu na protidemokratskemu kurijalnemu sistemu, ki daje Italijanom večino poslancev v deželnem zboru, dasi so Italijani, kakor so pokazale volitve v splošni kuriji, manjšina prebivalstva. Razmere v Istri so še take, da se ta sistem še ni mogel popolnoma odstraniti. Kar se tiče dosedanjih volitev, so združeni Slovenci in Hrvatve z njihovim uspehom lahko popolnoma zadovoljni. Sicer si niso pridobili pri teh volitvah nobenega novega okraja, kar se pa pri obstoječih sedanjih razmerah tudi ni dalo pričakovati. Nasprotniki so pri teh volitvah napeli vse sile, da bi združenim Slovincem in Hrvatvom iztrgali kak okraj, a to se jim kljub pomoči Nemcev ni posrečilo. Najboljši znak napredovanja slovenskega življa v Primorju je pač ta, da se je zbralo okoli izvoljenih 19 slovenskih poslancev tako ogromno število volilcev, da mora Italijane ob teh številkah spretetavati mraz. Kakih podlih sredstev,

so se posluževali Italijani pri zadnji volitvi iz mestne kurije, zlasti pri ožjih volitvah v Pulju, kaže pač najboljše dejstvo, da so porabljali kot agitacijsko sredstvo proti Slovanom nesrečno katastrofo v Sarajevu. Zlasti v tem okraju je računala kamora na gotovo zmago in res je pridobil njihov kandidat Fabbro pri ožji volitvi 101 glas, hrvatski kandidat Stihovič pa le 64 glasov. Kljub temu je zmagal hrvatski kandidat, kar je edino zasluga zavednih hrvatskih in slovenskih volilcev. — Sedaj so istrske deželnozborske volitve končane za Slovane, če niso pri tem dosegli uspeha, ki so si ga želeli in ki bi jim po vsej pravici šel, ni to njihova krivda, marveč krivda vladajočega sistema. Združeni slovenski in hrvatski volilci so izpolnili v polni meri svoj dolžnost, za kar jim gre pač najpriznanejši priznanje in hvala.

Iz sodne službe. Za avskultante so imenovani sodni praktiki: Jos. Oršković, Attilio Rochelli, Alfons Rakušek, Josip Ruprecht, Adelchi Pojani, Anton Seražin, Srečko Zuglia, Martin Klunič in Krištof Abovič.

V. zlet Goriške Sokolske župe v Št. Andrežu pri Gorici se vrši v nedeljo 12. t. m. Ta zlet bi se bil moral vršiti že 5. julija, a se je vsled žalostnih dogodkov v Sarajevu odgodil. Goriško Sokolstvo se pozivlja, da v mnogobrojnem številu poseti to prireditve, ki nima samo zabavnega značaja, ampak najdalekosejši pomen za razvoj slovenskega naroda na Goriškem.

V nedeljo, 12. t. m. se vrši ob 4. popoldne na vrtu gostilne »Jadrana« pri Sv. Jakobu veselica šentjakobske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda.

Zanimiv dogodek na Malem Lošinju. Pred približno 10 leti je bil nastavljen na Malem Lošinju za župnika neki hrvatski duhovnik. V protest hrvatskemu župniku je sklenil italijanski občinski zastop, da se ne bo udeležil več cerkvenih obredov, dokler bo Hrvat župnikoval. Sedaj pa je hotel imeti občinski zastop rekivjem po umrlem prestolonasledniku in je v to svrhu naročil italijanskega duhovnika. Ta je tudi obljubil, da pride, a v zadnjem trenutku je odpovedal, ker mu je njegov predpovestavljeni prepovedal maševati tam, kjer imajo že itak župnika. Vršil se je pa kljub temu rekivjem s hrvaškim župnikom — a občinskega zastopa ni bilo.

Aretacija. Včeraj so aretirali v Reki nekega Italijana iz kraljevine in nekega Hrvata, ker sta odobraval sarajevski atentat. Že preje aretirani Hrvat Juri Grubič ni bil, kakor se je napačno domnevalo, aretiran v Reki radi sodelazbe na atentatu, marveč zato, ker je na nekem izletu, ko se je raznesla strašna vest o sarajevskem atentatu, izjavil, da bi imel tudi on izvršiti ta čin in je atentat odobral.

Drobne novice. Umrli je v Tolminu iz ugledne narodne rodbine g. Karel Presl, gostilničar in mesar, star šele 34 let. Pogreb se je vršil danes jutraj ob obilni udeležbi občinstva. N. v. m. p. — V l. m. V. noči od sobote na nedeljo so vdrl neznan vlomilci v cerkev na Piazzutti v Gorici in odnesli nabiralnike za miloščino. Tatvino so naznanili policiji, ki pa še ni mogla izslediti storilce. — Smrtna nesreča. V bližini Pulje se je dogodila včeraj dopoldne nesreča, ki je zahtevala človeško žrtve. Po cesti se je peljal na kolesu 48letni delavec Ivan Vodiniček, nasproti pa mu je privozil izvošček, ki je peljal častnike. Kolesar se je hotel izogniti vozu, a je storil tako nesrečno, da so ga oje zadele v goltanec. Med silnimi bolečinami so prepeljali nesrečnega v puljsko bolnišnico, kjer je po hudem trpljenju umrl. — Tatvina. V Trstu je ukradel z nekega voza pred kolodvorom južne železnice 40letni težak Ivan Bait veliko vrečo otrobov. Kmalu pa mu je bil za petami redar, ki ga je aretiral. Oddali so ga sodišču. — Nevaren padec. Predvčerajšnjim jutraj je našel čuvaj v mestni tržaški ubožnici na ubožničnem vrtu na tleh ležečega 15letnega dečka Narcisa Reichstädterja, ki je že štiri leta v tem zavodu in služi sedaj kot vajenec pri nekem trgovcu. Poklicani zdravnik je konstatiral, da ima deček zlomljeni obe roki in ima razne poškodbe na glavi in po telesu. Prepeljali so ga nato v bolnišnico. Deček je izpovedal, da ga je ponoči bolela glava in je šel zato sedet na okno, kjer pa je zaspal in padel potem z okna na vrt. — Predrzen tat. V nedeljo popoldne je šel v Trstu na izprehod 77letni Anton Zoff. Kar je stopil preden neki neznanec in mu mahoma iztrgal iz telovnika zlato veržico in zlato uro, oboje vredno 410 K, nato pa pobegnil. Okradeni starček se je tako prestra-

šil, da je skoraj nezavesten padel na tla. Ko se je prav zavedel, kaj se je zgodilo, je šel na bližnji policijski komisariat in naznanil tatvino, oziroma rop. Pa tudi neka ženska je nekemu redarju natanko opisala zunanost tatu, nakar so aretirali 26letnega težaka Rudolfa Delago, doma iz Pulje. Gospod Zoff pa vendar ni dobil nazaj svoje zlote ure in veržice, ker je bil Delago vse med tem časom že nekam skril. Predrznega uzmoviča so oddali sodišču.

Dnevne vesti.

+ Šusteršičeve hujskarje na nedeljskem shodu v katoliškem hotelu Unionu morajo predsedati vsakemu razsodnemu človeku. Nekronani vojvoda kranjske kronovine je oblekel plašč žalujkega patrijota, da je za mogel ugoditi svoji srčni potrebi, da z ubranimi psovskimi hujskami nerazsodno množico zoper pravoslavne Srbe in zoper srbsko državo, ki ima pri sarajevskem atentatu toliko opraviti, kakor dr. Šusteršič pri iznajdbi smodnika. Voditelj klerikalne stranke se zelo moti, če meni, da mu bo slovensko ljudstvo — sedlo na te limanice. Ljudstvo predobro ve, kaka nesreča bi bila za naš narod vsaktera vojska, in da je največji škodljivec slovenskega naroda tisti, ki bi povzročil, da se naša država zaplete v kako vojsko. Slovenci rabimo mirnega razvoja brez zunanjih zapletljivajev, ako hočemo, da se naš narod gospodarsko in pravstveno okrepi, da bo zamogel biti svojim nasprotnikom kos. Vsaka vojska pa bi pomenila za nas uničenje velikega dela našega premoženja, torej nenaдомestljivo gospodarsko izgubo, poleg tega pa gotovo smrt ali pohabljenje velikega števila slovenskih mož. Kako je vsa monarhija upravičeno pomilovala nesrečne sirote tragično preminolega nadvojvode Franca Ferdinanda in njegove soproge! Ali se dr. Šusteršič nič ne smilijo tiste neštivilne slovenske žene in otroci, katerim bi vojska s katerokoli državo vzela može in očete? Ali nima dr. Šusteršič nič srca za mnogoštevilne slovenske vdove in sirote, ki bi plakale za svojimi reditelji, če bi doseglo njegovo vojno hujskanje uspeh? Hvala Bogu, da dr. Šusteršičeva drevesa ne bodo zrastle do nebes in da ima vlada na Dunaju za enkrat še toliko razsodnosti, da bo ostalo dr. Šusteršičevo srčno hrepenenje po krvavi vojski neuslišano!

+ Kranjski klerikalci in prestolonaslednik. Pokojni prestolonaslednik je igral v državi veliko vlogo in je imel velikanski vpliv. Naravno je torej, da so silili v njegovo bližino vsi, ki so hoteli naprej priti in čisto naravno je, da so bili vmes tudi naši klerikalci. Nekaj časa so bili pri prestolonasledniku prav dobro zapisani, tako da je bil dr. Šusteršič pri krstu neke ladje celo na obed povabljen, a to se je kmalu premenilo. V zadnjih letih so bili naši klerikalci pri prestolonasledniku slabo zapisani in prav posebno Povše in Šusteršič... Sedanjim slavospevi klerikalcev na prestolonaslednika niso prišli iz srca, nego so hlinjeni; z njimi bi se radi klerikalci prikupili na višjih mestih. Na svojem shodu so klerikalci tudi veliko lagali. Iz izpovedi bivšega vzgojitelja prestolonaslednika, velikovaraždinskega škofa Lanya in iz zadnjih izjav vedno dobro podučena dr. Kramarja izhaja jasno, da je hotel prestolonaslednik uvesti nemški jezik, kar bi Slovane popolnoma potlačilo pod nemški podplat. Iz tega se vidi, kako resnicoluben je dr. Šusteršič, kajti govoril je tako, kakor da je bil prestolonaslednik prav posebno vnet za Slovane in zlasti za južne Slovane. Tudi je pripovedoval dr. Šusteršič, kake načrte je imel prestolonaslednik glede južnih Slovanov, iz glasila tistih oficirjev, ki so bili neprestano okrog nadvojvode, pa je videti, da to vse skupaj nič res in da je bil nadvojvoda zavzel za federalizem, to je za večjo samostojnost dežel, kar bi bil za štajerske in koroške Slovence pravi smrtni udarec. Čemu neki so klerikalci take nesrečnice trošili med ljudi?

+ Kranjski klerikalci, ki bi sedaj radi s hujskanjem na vojno prepričali dunajske kroge, da so najboljši patrijotje, so časih imeli o jugoslovanskem edinstvu bistveno drugačne pojme, kakor sedaj. »Zora«, glasilo klerikalne inteligence, se ponaša s tem, da so klerikalci prvi začeli organizirati mladino v jugoslovanskem smislu in nemški listi opozarjajo, s kakim navdušenjem je dr. Krek v kranjskem dež. zboru zagovarjal srbski narod, tisti srbski narod, ki mu hočeta zdaj Šusteršič in Povše črepinje razbiti, in kako je pred nekaj tedni na Koroškem s poudarkom oznanjal, da so Slovenci, Hrvatje in Srbi en narod in govore en jezik. Naj s tem primerja, kogar to zanima še »Slovenec«, ki je mnogo

mesecov oznanjal skupnost Slovencev, Hrvatov in Srbov in oduševljeno slavil srbski narod. S tem, kar govore klerikalci sedaj, bi se sami sebo po čeljustih. S temi infamijami so se sami izkajali iz slovenske družine, slovenski klerikalci ni ne Slovencev ne Slovan in je stokrat slabši od vsakega narodnega sovražnika. Nemec, Madžar in Italijan so odkriti sovražniki, slovenski klerikalci je podel izdajalec, za katerega ni več mesta v slovenski družini in ki se ga mora z zaničevanjem izbrcati, če bi se hotel še kdaj izdati za Slovence in Slovana.

+ Bizantinstvo in Rimljanstvo. »Slovenec« ima zdaj posebno v železcu bizantinstvo in hoteč psovati pravoslavne narode, v prvi vrsti seveda Ruse, Srbe in Bolgare, popisuje v neko posebno slastjo korupcijo v stari grški Bizanci in v stari grški cerkvi. Priporočali bi mu, naj se malo poglobi v zgodovino kat. cerkve in rimskih papežev, našel bo na vsaki strani pričevanja o groznih umorih, o strašnih klanjih in sežiganih, o ropih in tatvinah, o papeški krvo-sramnostih in drugih hudodelstvih, da se mu bo želedec obračal in bo spoznal, da je bilo bizantinstvo tudi v svoji največji propadlosti še vedno dosti boljše, kakor rimsko papeštvo.

+ Roparski brlog. Dr. Šusteršič je imenoval Sarajevo roparski brlog. Tako psovaje slovenskega mesta je podlo in kdor tako govori, je vsekakor človek zaničljivega značaja. Umori se zgode povsod in zaradi dveh morilcev Sarajevo še ni roparski brlog. Tudi zaradi tega Sarajevo še vedno ni roparski brlog, ker je tam toliko katoličanov, ki so porabili prestolonaslednikovo smrt, da so dva dni ropali in kradli, da strmi nad tem ves svet.

+ Šolstvo bi radi v pest dobili. To hlinjeno žalovanje avstrijskega klerikalizma po pokojnem prestolonasledniku ima tudi dalekosežen političen namen: šolstvo bi klerikalci radi popolnoma v roke dobili. Zdj zavračajo vso krivdo za umor prestolonaslednika na šolstvo. To so s hvala vredno odkritostjo priznal grof Ressegner, predsednik katoliškega šolskega društva in član tiste kamarije, ki je poskušala prestolonaslednika izrabljati za svoje namene. V »Reichsposti« se vehementno poteguje zato, da bi klerikalci dobili tudi srednje šolstvo v roke.

+ Antimilitaristično gibanje. Češki N. L. poročajo, da vlada zato neče dovoliti sokolskega zleta, ker se boji, da bi vzbudil v jugoslovanskih krogih antimilitaristično gibanje, kakor je je baje vzbudil sokolski zlet v Pragi l. 1912. Ta strah je pač prazen, kajti v narodnih krogih se nihče ne zmeni ne za militaristične ne za antimilitaristične stvari. Edini pravi antimilitarist na celnem Kranjskem je menda dr. Krek, ki kmetom toliko pripovedovati o apetitu avstrijskih oficirjev in njihovih zabavah in toliko smešnosti o avstrijskih generalih. Sicer zabavljajo tudi klerikalci na svojih skrivnostnih shodih na armado in se zadnji čas zlasti jeze na vojne ladje, toda to store le bolj zaradi tega, da se kmetstvom ljudstvu laskajo in je prevežejo nase, med tem ko je dr. Krek iz prepričanja antimilitarist, kakor njegov štajerski tovariš dr. Korošec.

+ Bali smo se! V nedeljo je policija postavila velik aparat na noge. Slutila je pač, da bi jo klerikalci lahko grdo skupili, če bi se upali le ziniti. Ljubljani je bila pripravljena, da klerikalcem zbije, če bi le poskusili najmanjši izgrede. A klerikalci se celo pod zaščito policije niso upali niti po strani pogledati in so se razšli tako ponižno in potuhnjeno, da se jim je vse smejalo. »Slovenec« pravi, da je bil na Marijinem trgu pripravljen velik oddelek policije za pomoč »Narodne tiskarne«. Le počasi! »Narodna tiskarna« je v Knafljevi ulici, ki je vendar precej daleč od Marijinega trga in za njeno varstvo pač ne bo nihče postavil redarjev na Marijin trg. Policija na Marijinem trgu je varovala klerikalce. »Narodna tiskarna« pa je že sama preskrbela za varnost in klerikalci nam lahko verjamejo, da bi bilo na tucate njihovih ljudi odneslo krvave butice, ki bi bil le eden roko dvignil proti »Narodni tiskarni«.

+ Slovensko »katoliško« časopisje od »Slovenca« do »Slov. Gospodarja« prosimo za izjavo, kaj se ima zgoditi s Srbi in z »liberalnimi« Hrvati ter Slovinci v habsburško-lotrinski monarhiji? Imenovano časopisje dela namreč razliko med »katoliškimi« hrvatsko-slovenskim narodom ter med »liberalnimi« Hrvati in Slovinci ter Srbi. Ali meni »katoliški« hrvatsko-slovenski narod s pomočjo nemških, osebito dunajskih »krščanskih« socialcev vse ostale jugoslovane iztrebiti na način, kakor so ravno pokazali v dnevnih največjega žalovanja nad tragično smrtjo

nadvojvode - prestolonaslednika in njegove soproge? »Katoliški« hrvatsko-slovenski narod vidi, da je v habsburško-lotrinski monarhiji danes nad 8 milijonov Jugoslovancev, od katerih je 42% ali okoli 3.360.000 Hrvatov, 38% ali čez 3.004.000 Srbov in 20% ali nad 1.600.000 Slovencev! Ker je v hrvatskih deželah večina »liberalna« in tudi na Slovenskem je znatna »liberalna« manjšina, bode moral »katoliški« hrvatsko-slovenski narod najmanj 6 milijonov Jugoslovancev uničiti, da bo menda mogel na njih mesto naseliti nemške krščanske socialce dunajske baže, svoje ljube zaveznike, protestante in žide; kajti drugače se ne da divjanje proti ostalim Jugoslovancem od strani »katoliškega« hrvatsko-slovenskega naroda razlagati.

+ Čudni slučaji. Včeraj smo med brzobjavnimi vestmi zabeležili izjavo srbskega ministrskega predsednika Pašića, da je srbska vlada svoječasno hotela izgnati sedanjega atentatorja Čabrinovića, a na je le - temu v prilogi interveniral avstro - ogrski konzulat v Beogradu. Pašićeva izjava sloni na uradnih dokazih. Čabrinović je došel v Beograd, kakor posnemamo po »Srbobranu«, dne 30. oktobra 1913. in sicer z večernim vlakom iz Zemuna. Došel je brez vsakih potnih dokumentov. Ker avstro - ogrska obmejna policija strogo pazi na to, da iz Zemuna preko meje ne pride brez potnih dokumentov niti mala miška, o čemer se je lahko prepričal vsakdo, ki je zadnja leta potoval na Balkan, se je policijskemu komisarju na Beogradskem kolodvoru zdel dolesek sumljiv in vsled tega odredil, da se uvede proti Čabrinoviću v svrhu, da se dožene njegova identiteta, najstrožja preiskava. Pri zaslišanju je Čabrinović izjavil, da je po poklicu črkostavec, da je sin Vasilija in Jelene Čabrinovića in doma iz Sarajeva. Rekel je, da je prišel v Srbijo, da si najde službo. Ker so bile vse njegove izpovedbe silno nejasne in zmedene, ker je nadalje prispel preko meje brez vsakih potnih listin, dasi avstro - ogrska policija v Zemunu brez teh dokumentov, ne pušča absolutno nikogar preko meje, je begradska policijska prefektura odredila, da se ima strogo paziti na Čabrinovića in ga takoj iztirati preko meje, ako se izkaže, da je prevaril srbske oblasti. Ob enem se je obrnila na avstro - ogrski konzulat s prošnjo, naj ji dá potrebne informacije o Čabrinoviću, sicer, da je primorana sumljivega mladeniča takoj iztirati iz Beograda. Na odgovor je čakala prefektura polprvi mesec. V drugi polovici meseca decembra lanskega leta je avstro - ogrski konzulat v Beogradu poslal policijski prefekturi, odnosno mestni upravi dopis z dne 16./XII. 1913. opr. št. 19.375, v katerem sporoča, da so Čabrinovićeve izpovedbe resnične in točne in da ga naj vsled tega policija pusti na miru, da opravi svoj posel. Končno je konzulatska oblast še izjavila, da mu bo ona oskrbela vse potrebne potne dokumente. Tako je Čabrinović ostal v Beogradu in dobil službo v neki tiskarni. Tako službo, kakor stanovanje je menjal vsak trenutek. V par mesecih, kar je bil v Beogradu, je imel 5 stanovanj. Dne 14. junija t. l. je brez sledu izginil iz Beograda, dne 28. junija pa je došla vest, da je ta ščitenec begradskega avstro - ogrskega konzulata v Beogradu vrgele bombo na prestolonaslednika Franca Ferdinanda... Ali ni to čuden, zelo čuden slučaj, ki daje misliti?

+ Človekoljubnost, kje si! Policija je aretirala in izročila sodišču dva dijake, ki bi morala te dni delati maturo. Da bi se mladeničema omogočilo delati zrelostni izpit, se je sodna oblast naprosila, naj v preiskovalnem zaporu se nahajajoče dijake v spremstvu stražnikov pošlje pred izpraševalno komisijo in se jim dovoli, da ostanejo tu tako dolgo, da položijo izpit. Sodna oblast je bila prvotno pripravljena, ugoditi tej prošnji, kasneje pa je spremenila to svoje stališče ter obvestila izpraševalno komisijo o tem, da dijakov niti za hip ne more izpustiti iz preiskovalnega zapora, pač pa je izjavila, da nima nič proti temu, ako izpraševalna komisija pride na sodišče ter tu izpraša dotične dijake. Za ta slučaj je bila sodna oblast tudi pripravljena komisijsi dati na razpolago potrebni lokal. Obe izpraševalni komisiji na I. in II. državni gimnaziji sta z ozirom na to sklenili, da se zgolj iz človekoljubnih ozirih podvržeta zahtevi sodne oblasti in da se potrudita na sodišče, da s tem dasta priliko nesrečnim dijakom, ki so notabene samo še osumljeni, ne pa tudi obsojeni, da napravijo zrelostni izpit. — Ta sklep je v čast gospodom profesorjem, ki so z njim dokazali, da so res pravi pedagogi in predvsem ljudje, ki imajo v prsih — srca. Toda izvedbo tega humanega sklepa je višja šolska oblast zavrnila. No, da, kaj je gotovih vi-

sokim gospodom mar za par izgubljenih eksistenc več!

+ Atentati v Avstriji niso nič novega in morda jih je malokje toliko, kakor v tej državi, ki jo klerikalizem peha v pogubo. Znano je, da je bil naš cesar pred davnimi leti napaden z nožem; napadel ga je katoliški krojač Lubenski; katoliški Italijan Oberdank je hotel cesarja v Trstu z bombom umoriti, pa je bil v Ronkiju vjet. Lubenski in Oberdank sta končala svoje življenje na vešalih. Poleg teh je bilo leta 1848., ko je začel vladati naš cesar, vse polno atentatov na razne odlične osebe. »Arbeiterwille« jih je nekaj navedel iz zadnjih let: 7. junija 1912 je poslanec Kovacs v ogrskem državnem zboru streljal na predsednika Tiszo; 8. junija 1912 je pravnik Jukić streljal v Zagrebu na kraljevskega komisarja Čuvaja in ga ranil, zadel smrtonosno sekcijskega šefa Herovića in ustrelil nekega redarja; 31. oktobra 1912 je pravnik Planinšek streljal na komisarja Čuvaja in potem samega sebe ustrelil; 11. februarja 1913 je krščanski socialac Kunschak, brat krščansko - socialnega deželnega poslanca istega imena, ustrelil iz politične sovražnosti socialno - demokratičnega poslanca Schuhmeierja; dne 18. avgusta 1913 je dijak Dojčić v Zagrebu streljal na kralj. komisarja barona Kerleca; v Litoměřicah je stavkokaz Keiling ustrelil organiziranega delavca, v Gradcu pa stavkokaz Matašič na zaupnika stavkojučih krojačev Kosela. Tej listi je še dodati poskušeni atentat na justičnega ministra Hochenburgerja v dunajskem državnem zboru. So pač ljudje, ki ne poznajo nobene meje, posebno če so nahujskani. Ako pomislimo, kako hujška dr. Krek na poboj liberalcev, potem se je res čuditi, da sta se zgodila šele dva politična umora na Kranjskem: v Železnikih in v Radovljici. Oba morila sta bila seveda prava katoliška klerikalca.

+ Šišenski nadučitelj Lavtižar kot pedagog. Nepobitna dejstvo je, da se šišenski nadučitelj Lavtižar za vse bolj briga nego za svoje nadučiteljske dolžnosti. Te pozna namreč samo tedaj, kadar na nizkoten način denuncira svojega tovariša. Lavtižar se namreč prav nič ne zmeni za početje nekaterih drugih učnih moči, ki so Slomškariji. Eden izmed teh Slomškarjev ima namreč to lepo navado, da dan za dnevom pretepa otroke v šoli. Pred par dnevi je tako pretepal otroke, da je hotel iti eden izmed otrok po policista. Razentega ima pa ta vzorni klerikalni vzgojitelj še to navado, da zapira otroke tedaj, kadar morajo iti k pouku v »Glasbeno Matico«. S tem otroci seveda zamude pouk v »Glasbeni Matici«. Pravijo, da ta klerikalni učitelj pretepa le one otroke, ki ne obiskujejo njegovih plačanih posebnih ur. Kateri razumni starši pa bodo pošiljali svoje otroke še k posebnim uram učitelja pretepača. Nadučitelj Lavtižar prav dobro ve za vse to, ker je bil opetovano opozorjen na to, vendar pa ni gnil od danes niti z mazincem. Pozivljamo deželni šolski svet, da vendar že enkrat napravi konec nepedagoškemu voditeljstvu Lavtižarjevemu, ker sicer si bodo starši s a m t pomagali.

+ Sozljaje. V včerajšnji seji kreditnega društva »Mestne hranilnice« je predsednik g. Fran Ks. Stare v uvodnem govoru dal izraz ogorčenja nad ostudnim napadom na nadvojvodo prestolonaslednika in izrazil udanost do vladarske hiše. Izjava se zabeleži v zapisnik seje.

+ Zagrebški »Obzor« je v včerajšnji svoji številki ponatisnil našo, v sobotnem »Slovenskem Narodu« priobčeno »Pismo iz Bolgarije«.

+ Zveza slovenskega učiteljstva ima svoj IV. občni zbor dne 24. julija 1914 v Lvovu.

+ Matura na II. državni gimnaziji, ki se je vršila pod predsedstvom ravnatelja I. državne gimnazije, dr. Lavrencija Požarja, se je danes končala. Prijavilo se je 20 kandidatorov, ki so vsi prestali zrelostno izkušnjo z ugodnim uspehom, med njimi 3 z odliko. Imena abiturientov so: Arh Jos. iz Dobrlevega, Bezal Vladimir iz Krškega, Čermak Jaroslav iz Ljubljane, Kolesar Ivan iz Ljubljane, Kuhar Rudolf iz Satahovcev (ogrski Slovenec), Lapajne Alfonz iz Ljubljane, Lavrenčak Viktor iz Radovljice, Maurer Alojz iz Zagrada, Modrijan Fran iz Stične, Osana Ciril iz Malega Trna, Pavlovič iz Kranja, Cirnik, Pertot Ivan iz Kontovlje pri Trstu, Prezelj Maks iz Loka, Rekef Ciril iz Medna, Scherwitzl Anton iz Udmata na Koroškem, Seliškar Albin iz Vranskega, Stuhec Fran iz Bolehnecev na Štajerskem, Škof Josip iz Pišec, Štrukelj Vinko iz Krašnje in Turk Ernest iz Ljubljane.

+ Grammatico Uno se imenuje nova radikalna reforma jezikovnega pouka. Za to reformo deluje že iz 30 let g. poligot Costantino Reyer.

Princip te nove šole je: Ustvariti za vse jezike popolnoma enake, uniformne slovnice. Gosp. Reyser želi deset sodelovateljev, da z njimi dokonča v teku enega tedna elementarne slovnice desetoro slovenskih jezikov. Poizkusi s to radikalno novo metodo so se obnesli izvanredno dobro, zlasti ker njena glavna prednost leži v jasni analizi in popolni preglednosti. Gosp. Reyser želi in upa, da se javi deset prostovoljnih sodelovateljev pri njem v hotelu »Union«, kjer je ob vsaki dnevni uri vsakemu na razpolago. Kot sodelovatelji pridejo v prvi vrsti v poštev dijaki in dijakinje.

— Umrl je danes v Ljubljani slikarski mojster g. Viktor Starč v starosti 53 let. P. v m.

Velepomemben avijatičen izum Slovence. Današnja »Tagespost« poroča z Dunaja: »Vpokojeni strojvodja Anton Ojster je predvčerajšnjim razkazoval v Fischmendu častnikom zrakoplovskega oddelka s podpolkovnikom Uzelcem na čelu padalo, ki ga je sam konstruiral. To padalo se razlikuje od dosedanjih padal v tem, da ne potrebuje sto ali dvesto metrov, da se razprostre, marveč Ojster more, kakor so ti poskusi dokazali, svoje padalo v višini petdeset metrov z vzvodnim pritiskom od zrakoplova sprožiti, naka se padalo takoj razprostre, ter pada nato z 68 kg težko punico polagoma na tla.« — Izumitelj Anton Ojster je bil uslužben pri Južni železnici, sedaj stanuje v Spodnji Šiški. S svojim izumom se peča že dolgo časa in je napravil tudi v ljubljanski okolici že več poskusov. Član našega uradništva je videl več takih poskusov, ki so se vsi neoporečno dobro posrečili. Toda Ojster je še vedno izpopolnjeval svoj izum, čeprav se je moral pri tem boriti z največjimi materialnimi težavami. Veseli nas, da je ravno naš rojak napravil tak izum, ki bo za vso avijatiko, ko se tudi v praksi izkaže kot uporabljen, vevaležen.

Vojaški koncert danes v Kino »Idealu« pri predstavi ob pol 9. zvečer. Predvajale se bodo prvotne slike, ki so pri večerajšnjih predstavah dosegle najlepši uspeh, kakor: krasna drama pretresljive vsebine »Za čast in ljubezen« ter bučen smeh povzročajoča veseliga »Nožica z zlato kačo«, ki je polna fine pikantije. Predvaja se tudi Pogreb prestolonaslednika Franca Ferdinanda in vojvodinje Hohenberg ter več drugih slik. — V petek specialni večer z vojaškim koncertom.

Oseba, ki je našla v nedeljo pred praznikom sv. Petra v Dravljah v gostilni »pri Kovaču« na vrtu ročno torbico z rokavicami, se prosi, da jo nemudoma prinese nazaj.

Na današnji semenji je bilo priganih 69 glav, in sicer 19 volov, 6 krav in 44 prašičev za rejo.

Narodna obramba.

C. M. podružnica za Stari trg in Lož priredi 12. julija ob 3. popoldne na vrtu posojilnice v Starem trgu veselico. Spored je jako raznovrsten in zabaven.

Razne stvari.

* Rimski župan. Iz Rima poročajo: Novoizvoljeni občinski svet je z 62 od 78 oddanih glasov izvolil kneza Colonno za župana.

* Zrakoplovstvo. Iz Saumurja poročajo: Aviatik Legagneux je napravil včeraj polet čez Loire, ko je naenkrat padel v reko. Poškodovan se je tako težko, da je kmalu nato umrl.

* Neumna stava. Iz Stuttgarta poročajo: V neki vasi okrožja sta dva fanta stavila za eno marko, da se boista dotaknila električnega toka podeželske centrale. Zlezla sta na kol ter se dotaknila žice. Eden je bil na mestu mrtev, drugi je bil smrtnonevarno ranjen.

* Nesreča na vojaški vaji. Iz Radautza poročajo: Bataljon domobranskega pehotnega polka št. 22 je predvčerajšnjim korakal ob železniškem tiru. Ko se je bližal vlak, se je konj bataljonskega poročnika Sprachmanna splasil ter vrgel poročnika tik lokomotive. Častniku je lokomotiva odrezala obe nogi. Kmalu nato je umrl.

* Tihotapstvo s saharinom. Iz Halberstadta poročajo: Tu so aretirali zaradi dolgoletnega vtihotapljanja saharina oba lastnika pivovarov Vollheim in Boesing. Dva druga pivovarja iz okolice, ki sta kupovala saharin, in pa nekoga berlinskega agenta, ki je posredoval, so tudi prišli. Na sumu je pa še več drugih oseb.

* Grand Prix. Pri avtomobilni dirki za francoski Grand Prix, katere se je udeležilo 37 konkurentov in ki je bila nekakna tekma med Francosko in inozemsko industrijo, je zmagala nemška Mercedes-tovarna in zasedla prva tri mesta. Proga je bila dolga

752-625 km. Dirka se je vršila pri Lyonu. Prvi je bil Lautenschlager (Mercedes), 7 ur 8 min. 18¹/₂ sek., drugi Wagner (Mercedes), tretji Salzer (Mercedes), četrti Goussé (Pueget). Boillot (Pueget), ki je dosedaj dvakrat zaporedoma dobil Grand Prix je pri 19. rundi kratkotalno odstopil, ko je videl, da ne zmaga.

* Vseled vesti o sarajevskem atentatu umrl. Sodni tajnik Janko Ašperger v Rogatici v Bosni je bil 28. junija v Sjetlini na komisiji, ko je došla iz Sarajeva vest o atentatu. Prijel se je za glavo ter vzkliknil: »Kaj se bo še v tej naši Bosni dogodilo?« Nato se je mrtev zgrudil, zadet od kapi. Njegov oče Matej v Diakovu je moral mnogo pretrpeti zaradi svojega opozicijskega kot Hrvat. Pa tudi Janko Ašperger je bil navdušen Hrvat in je deloval tudi na literarnem polju.

* Sodnik in sufragetka. Iz Londona poročajo: Se mlada sufragetka, ki pa noče povedati svojega imena, je hotela pred par dnevi vdreti v stanovanje ministrskega predsednika Asquitha. Sufragetko so aretirali ter je privedli pred sodnika. Med tem in mlado sufragetko se je razvil sledeči razgovor: Sodnik: »Zakaj ste to storili?« Sufragetka: »Imam razne vzroke, poiskati Asquitha. Jaz ga plačam, in zato mi mora biti na razpolaganje, kadar jaz želim. Vi, gospod sodnik, mi stavite neumna vprašanja.« Sodnik: »Govorite kakor otrok.« Sufragetka: »In vi kakor norec.« Sodnik: »Kakšno je pravzaprav vaše politično naziranje?« Sufragetka: »Moje naziranje je tako, da vi nimate pravice, nadlegovati me s takimi vprašanji. Zavračam, da bi me sodili.« Sodnik: »To vaše govorjenje priča o tem, da pri vas ni vse v redu. Ali ste iz Londona ali z dežele?« Sufragetka: »To vas nič ne briga.« Sodnik: »Mislim sem le, ali bi ne bilo dobro, poklicati vašo mater ter vas izročiti njenemu varstvu.« Sufragetka: »Že zopet govorite neumnosti.« Sodnik je končno obsodil mlado sufragetko na 40 šilingov globo.

* »Okoli snežnikov«. V nedeljo 5. t. m. se je vršila velika gorska dirka po tirolskih Alpah pod naslovom »Okoli snežnikov«. Proga je bila dolga 351 km. Dirke se je udeležilo izredno mnogo dirkačev iz Avstrije in Nemčije. Dirkači so bili porazdeljeni v tri skupine: v civilne amatere, v vojaške amatere in v profesioniste. Start je bil v Inmostu točno ob 12 ponoči. Cesta je bila vsled dolgega deževja zelo slaba in je mnogo dobrih vozačev vsled padca izgubilo šanse. Interesanten je bil sledeči intermezzo med vožnjo. Od Bolcana naprej so napravili amatere s profesionisti vlezanimivo tekmo. Vozili so Gregl, Kofler, Meschar, Jos. Meschar in profesionist Huschke. V najhujšem tempu sta se odtrgala Gregl in Kofler od ostalih dveh ter vozila sama skozi Gossensass. Šele na vrhu Brennerja ju je došel Huschke, dočim je Meschar zaostal za 8 minut. Pri civilnih amatereh je bil prvi Jos. Meschar, ki je vozil 15 ur, 28 min. in 43 sek., pri vojakih — Slovenec Gregl, ki je vozil 15 ur, 23 min. in 15 sek., pri profesionistih pa Huschke (Berolin), ki je vozil 14 ur, 55 min. in 7 sek. Gregl, ki je že lani zmagal pri tej dirki, je vozil 5 minut manj kot Meschar in samo 28 minut več kot profesionist Huschke.

* Ne malo je ženskih bolezní, ki jim je poglavitni lek pomnoženo telesno odvajanje. Prirodna »Franc Jožefova« grenčica učinkuje že v majhnih količinah kot zanesljivo in voljno odvajalno sredstvo, ki se lahko rabi vsak čas. Prebavo mogočno zbujajo, zvišujejo tek in svoje odlične učinkovitosti ne izgubi tudi pri trajni rabi. Dvorni svetnik prof. Schauta, predstojnik prve dunajske porodniške klinike, izpričuje v svojem izvidu, da se je Franc Jožefova voda v praksi vedno dobro obnesla. Dobi se v lekarnah, drogerijah in trgovinah z min. vodami.

Telefonska in brzajavna poročila.

Generalni inšpektor armade.

Dunaj, 8. julija. V dobro podučnih krogih ne vedo ničesar o tem, da bo nadvojvoda Friderik imenovan za generalnega inšpektorja armade. Vprašanje je celo, če se bo to mesto sploh zasedlo. Sedaj je znano samo to, da bo nadvojvoda vodil letošnje velike manevre.

Domobransko poveljništvo.

Dunaj, 8. junija. Nadvojvoda Evgen bo imenovan za vrhovnega poveljnika domobranstva.

Centralna statistična komisija.

Dunaj, 8. julija. Za novega predsednika centralne statistične komisije je bil imenovan sekcijski šef dr. Mataja, bivši vodja trgovinskega ministrstva.

Veterani.

Dunaj, 8. junija. Današnja »Wiener Zeitung« priobčuje cesarsko naredbo glede c. kr. veterani. Komunikacije ima sledečo vsebino: Razvoj političnih razmer v zadnjih letih je ustvaril nujno potrebo, da se zedinijo vsi patriotični elementi in se z ureditvijo te zadeve ne sme dalje več odlašati. S tem tesnejšo združitvijo vseh veteranskih društev in organizacij je treba povzdigniti stanovski zavest in je treba gledati na to, da se jih združi v enotno organizacijo.

Sokolske slavnosti v Brnu.

Brno, 8. julija. V nedeljo naj bi se bil sokolski zlet nadaljeval. Policija je vse javne sprevede in nastope prepovedala.

Česka.

Praga, 8. julija. Akcijski odbor češke svobodomiselné stranke je imel predvčerajšnjim pod predsedstvom poslanca dr. Kramara sejo, o kateri je bil izdan komuniké, ki ostro kritizira delovanje upravne komisije in zahteva, da se jo odstrani. Češke stranke ne smejo opustiti obstrukcije v državnem zboru, dokler se ne vrnejo na Češkem ustavne razmere.

Proti Franciji in Angleški.

Solnograd, 8. julija. Tu je imel predsednik poslanske zbornice dr. Sylvester shod, na katerem se je škandaliziral nad pisanjem francoskih in angleških listov povodom sarajevskih dogodkov. Proglasil je načelo, da morajo vsi pravi avstrijski patrioti opustiti učenje francoskega jezika, češ da ni potreben. Rajši se naj uče italijanskega jezika in še kakkega jezika, ki se govori v Avstriji.

Aretacije.

Zagreb, 8. julija. Na povelje državnega pravdnštva sta bila aretirana socijalno - demokratična urednik Bornemissa in Demetrovič. Oba dolže, da sta bila v zvezi z Jukičevim atentatom na komisarja Cuvaja.

Ogrska državni zbor.

Budimpešta, 8. julija. Ogrski državni zbor je sprejel v svoji včerajšnji seji zakonski načrt o zvišanju uvozne carine iz Turčije, nekaj predlog o lokalnih železnih in zakonski načrt o pokojninah privatnih učiteljev. Pričela se je debata o reformi kolkovnih pristojbin. Debate se udeležuje tudi opozicija.

Vohun.

Budimpešta, 8. julija. Listi poročajo, da je bil bivši privatni tajnik bolgarskega kralja Rudolf Poljak zaradi vohunstva na Zgornjem Ogrskem aretiran.

Posebne odredbe za Bosno.

Dunaj, 8. julija. V političnih krogih se zatrjuje, da so bile v včerajšnjem skupnem ministrskem svetu sklenjene sledeče odredbe glede pooblastitve bosanske notranje uprave: 1. Omejitev tiskovne, društvene in zborovalne svobode.

2. Posebno strogo nadzorovanje šolstva. Uvedba posebno strogega disciplinarnega reda v šolah.

3. Posebno nadziranje profesorjev.

4. Principijalno odpravljanje vsega dosedanjega konfesionalnega šolstva, zlasti pravoslavne.

5. Vse šolstvo se spremeni v državno šolstvo.

6. Prepričati je, da bi hodili jugoslovanski dijaki študirat v Belgradu.

7. Reorganizacija državne policije v Bosni. Bosanska policija naj bi bila podvržena kakšni višji oblasti v monarhiji, dunajskemu policijskemu ravateljstvu ali kakemu budimpeštanskemu uradu.

8. Ostro nadziranje mej proti Srbiji. Pomnožitev mejnih detašmajev in pomnožitev donavskih monitorjev.

Vse te informacije izvirajo iz privatnih virov. Natančneje se bo izvedelo v najbližjih dneh, ker bo grof Tisza v ogrskem državnem zboru podal pojasnila, čim bo cesar odobrili sklepe skupnega ministrskega sveta. Berchtold, ki obišče cesarja jutri v Išlo, bo vladarju predložil te sklepe.

Dunaj, 8. julija. Kakor se nadalje poroča, je snoči skupni ministrski svet sklenil, da se uvede na bosanskih srednjih šolah uniformiranje dijaštva in strog policij. sistem nele v Bosni, temveč tudi v ostalih jugoslovanskih pokrajinah. Zlasti se bo poostro nadziranje raznih narodnih organizacij kulturnega, socialnega in gospodarskega značaja. Posebna pozornost se bo obračala na preprečevanje medsebojnih stikov teh organizacij v posameznih jugoslovanskih deželah, osobito pa med monarhijo in Srbijo. »Militärische Rundschau« pravi, da se je ministrski svet v principu odločil, da se bo v slučaju, da bi se poostren sistem v Bosni izkazal za nezadosten, zopet uvedel vojaški režim.

Nove Carnegiejeve ustanove.

New York, 8. julija. Znani milijarder in filantrop Carnegie name-rjara zopet izdati 500 milijonov kron za biblioteke v Zedinjenih državah.

Homerule.

London, 8. julija. Zbornica lordov je po tridnevem posvetovanju v drugem branju sprejela dodatno predlogo k irskemu zakonu.

PO UMORU V SARAJEVU.

Nove aretacije.

Budimpešta, 8. julija. »Esti Ujsag« si da poročati baje iz Sarajeva sledeče: Včeraj so aretirali sekundarija mestne bolnišnice dr. Bočuniča in njegovo ženo, ki je sestra aretirane Cubriloviča. Pri hišni preiskavi so našli baje pisma, ki brez dvoma dokazujejo skrivno zdravnika. Sedaj imajo baje zaprte razen enega vse komplice. Tudi peto bombo so že našli. Edini sokrivec, ki ga še nimajo, je baje muzlimanski srednješollec Mehmed Aziz iz Sarajeva. Aretirali so tudi učiteljskega Krupšića in Miloševića, ki sta vedela za atentat in sta imela nalogo, da med atentatom ščitita atentatorje.

Podpolkovnik Merizzi.

Sarajevo, 8. julija. Zdravstveno stanje ranjenega podpolkovnika Merizzija je popolnoma zadovoljivo.

Atentati.

Dunaj, 8. julija. Zatrjuje se, da so prišli na sled še drugi zaroti v Bosni, ki je imela namen v slučaju vojne preprečiti in otežkočiti vojaške akcije avstrijske armade.

Budimpešta, 8. julija. Listi prinašajo naslednje podrobnosti o uspehih preiskave v Sarajevu: Včeraj v Bosanski Bubići aretirani Vaso Cubrilo-ović je izpovedal, da je dobil bombo od hrvatskega učiteljskega Jova Kranjčevića. Kranjčević, ki so ga aretirali, je izpovedal, da je vrgel svojo bombo v Miljačko. Policija pa bombe v Miljački ni našla. Kranjčević je nato izpovedal, da je dal bombo svojemu očetu, vpokojenemu orožniškemu četovodji Svetozarju. Svetozar Kranjčević, ki so ga aretirali zopet pravi, da to ni res, njegova žena pa, ki so jo tudi aretirali, pa je priznala, da je dobila od sina bombo in brovning ter da je oboje zakopala v parku pred vladno palačo. Tam so bombo tudi res našli. Vsi trije Kranjčevići so aretirani. Ta — četrt — bomba je bila zavita v kos plašča, kakršno imajo zdravniki pri obdukcijskih. Na tej sledi je policija nadalje preiskavala ter dognala, da ima Cubrilovič sestro Maro, ki je omožena s sekundarijem Bočuničem. Ko je prišla policija k dr. Bočuniču, ta je baje zaklical: Jaz sem izgubljen! ter se hotel zastrupiti. Samomor pa so detektivji preprečili. Hišna preiskava je nato dokazala skrivno dr. Bočuniča. Policija je aretirala nato tudi bolnišniškega slugo Markovića, ki je mnogo občeval v krogih, kamor je zahajal tudi dr. Bočunič. V Zemunu aretirani Stevo Popović je izpovedal, da je bombo skril v neki hiši v Koturovi ulici. Policija je to hišo izsledila. Je to dom srbskega društva »Prosvete«. Bombo so našli zakopano v kleti, ki spada k stanovanju odvetnika dr. Gostića. Popovićev oče je profesor na sarajevski državni gimnaziji. Šesti sokrivec je zbežal, policija ga zasleduje ter mu je baje že na sledu. V ponedeljek aretirana Krupšić in Milošević sta obdolžena, da sta vedela za atentat in da sta imela nalog preprečiti aretacijo Prinčipa.

Dunaj, 8. julija. Današnji »Fremdenblatt« oficijozno priznava, da je belgradska policija meseca decembra l. l. zaprosila glede Cibrinovića pojasnil. Sarajevska policija je odgovorila, da je njegovo življenje neoporečno. (Njegov oče je bil konfident. Op. uredn.)

Pašić o atentatu.

Budimpešta, 8. julija. »Az Est« prinaša razgovor s srbskim ministrskim predsednikom Pašićem o atentatu. Pašić je izjavil, da je atentat v srbskih krogih učinkoval pretresujoče in vzbujal splošno sočutvovanje. Globoko je obžalovati napade gotovega časopisa na Srbijo. Srbija na atentatu ni udeležena. Atentat so izvršili avstrijski državljani, da, niti ne državljani, marveč blazni otroci. Če bi bila avstrijska policija opozorila na Prinčipa in Cibrinovića, bi bila dala srbska vlada oba nadzorovati. To pa se ni zgodilo. Nasprotno, ko je hotela srbska policija Cibrinovića izgnati, so se avstrijske oblasti zavzele za njega ter mu dale lepo izpričevalo. Tudi ni res, da bi bili v Srbiji vedeli za priprave za atentat in zato tudi svari. Srbija tudi ni storila še nobenih korakov za zasledovanje atentatorjev. Avstrija je poslala samo neko listo izključenih učiteljskihnikov ter zahtevala pojasnila o njih vedenju. Ta pojasnila so srbske oblasti tudi dale.

Avstrija in Srbija.

Belgrad, 8. julija. Srbska vlada je v cirkularni noti na srbske posla-

nike protestirala proti dolžitvam, da je Srbija odgovorna za atentat v Sarajevu. Atentat je izvršil avstro-ogrski državljani in Srbija tega ni mogla preprečiti. Srbska vlada je izdala poseben zakon proti anarhistom, ki pa ni še bil v skupščini sprejet.

Dunaj, 8. julija. V dunajskih krogih vzbuja posebno pozornost poročilo, da se je skupni ministrski svet bavil z eventualnostjo, da bi predlagala avstrijska vlada srbski, da naj bi kaka objektivna, niti avstrijska, niti srbska, oblast izvedla v Belgradu preiskavo zaradi sarajevske afe-re. Avstrija bi bila baje pripravljena sprejeti tozadevno tudi preiskavo ruske diplomacije. Zatrjuje se, da so se odpeljali funkcionarji ruske veleposlaništva na Dunaju že v Sarajevu, da študirajo tamošnje razmere.

Obrekovanje Jugoslovnanov.

Dunaj, 8. julija. »Deutsches Volksblatt« prinaša pod naslovom »Kje je državni pravdnik?« članek, v katerem dokazuje, da obstoja na slovanskem jugu monarhijske tajna organizacija, ki dela sistematično na odpad jugoslovanskih dežel od monarhijske. List piše: Silno sumljivo je, da obiskujejo češki, dalmatinski in hrvatski uredniki morilsko gnezdo Belgrad in da prihajajo srbski turisti v jugoslovanske dežele. Kako daleč je prišla že jugoslovanska mladina, je dokaz, da oduševljeno pozdravlja ušive srbske vojake, ki prihajajo v Avstrijo. Zlasti nevarno je gibanje med srbskimi in hrvatskimi socijalisti in karakteristično je, da so jugoslovanski listi pisali isti dan apolo-gije na srbskega in črnogorskega kraljiča, ko je roka enega izmed kraljevih in ženskih mesarjev umorila v Sarajevu nado Avstrije. List kliče v zadnji uri merodajnim državnikom monarhijske: Kje je državni pravdnik, da se mu izroči slovanski jug?

REVOLUCIJA V ALBANIJI.

V Epiru.

Atene, 8. julija. Ker vpadajo albanske čete na Grško ozemlje, je odredila grška vlada vojaške odredbe ob meji.

Atene, 8. julija. Oficijozno se demantirajo vesti, da prodirajo Epirci proti severu.

Pomoč?

Berolin, 8. julija. Berolinske oblasti so prepovedale oberalbanu Dunajčanu Gruschnerju nabiranje prostovoljcev za Albanijo. On in albanski poslanik sta se vrnila na Dunaj.

Vstaši.

Drač, 8. julija. Iz Bara poročajo, da se je več turških častnikov odpeljalo od tam na jadernicah v Slinco.

Drač, 8. julija. Na gorah gore kresovi. Kaj pomeni ogenj, ni znano.

Srbija in Albanija.

Belgrad, 8. julija. Srbski tiskovni urad je pooblaščen ponoviti, da niso srbski častniki in vojniki niti v uniformi niti preoblečeni prekoricali albanske meje. Nasprotno je res, da iščejo v bojih ranjeni Albanci in albanske rodbine na srbskih tleh pomoči. Srbska vlada je odredila, da ne smejo puščati za vojsko zmognih Albancev čez mejo, kakor mora mejna straža tudi preprečiti, da uhajajo srbski Arnavti v Albanijo.

Pred koncem.

Dunaj, 8. julija. Iz Drača poročajo, da so Miriditi zapustili mesto.

Dunaj, 8. julija. Korespondenčni urad poroča iz Drača, da je položaj kneza silno opasen. V ponedeljek so se klali orožniki kosovski Albanci zaradi krvne osvete. Ahmed beg Matij je zapustil Krojo in se je umaknil v pokrajino Mati. Vstaši so napadli katoličane v Derveri. Med katoličani vlada silna beda. Včeraj ponoči je prišlo v mesto zopet do spopadov. Knez in kneginja sta snoči konferirala z angleškim admiralom.

Berolin, 8. julija. »Lokalanzeiger« poroča, da je kneginja z otroci že zapustila Drač.

DOGODKI NA BALKANU.

Grožnje srbskemu prestolonasledniku.

Pariz, 8. julija. Srbski prestolonaslednik dobiva iz nemških in madžarskih krogov grozilna pisma, da bodo tudi njega zaklali.

Ob bolgarskih mejah.

Sofija, 8. julija. Da se preprečijo v bodoče spopadi ob bolgarskih mejah, predlaga bolgarska vlada, da naj sklenejo Rumunska, Srbija, Grška in Turčija z Bolgarsko pogodbo, ki izreka princip, da naj se mejne straže postavijo 100 m od mejne črte.

Grška.

Atene, 8. julija. Grška vlada je dobila od raznih inozemskih ladjedelnih ponudbe za zgradbo admiralne ladje, ki naj bi dobila ime »Kralj Konstantin«. Grška vlada pa namerno kripti že kako dograjeno vojno ladjo.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Vzame se v najem gostilna

z malo, dobro upeljano trgovino, če mogoče
tudi trafiko. Event. tudi sama trgovina, naj-
raje na deželi. Ponudbe na upravn. »Slov.
Naroda« pod »Dobra trgovina št. 1378/
2639«. 2639

Iščem ta o s o b o

za 1 do 2 meseca z 2 event. 3 po-
steljami. 2647

Ponudbe pod »M. B. 2647« na
upravn. »Slov. Naroda«.

Jabolčnik

čisto in snažno pretočen, prav slaček, za-
jamčeno naraven, najboljši vrste, iz jabolč-
(mošanci) razpošilja po povzetju liter po 20 vi-
narjev, hruškovcev 1 po 17 h od 100 l naprej

Juri Jos. Stelzer, trgovina z moštom
Wetzelsdorf pri Gradcu. 2603

Odda se s 1. avgustom v pro-
metnem kraju dobro ideča

trgovina z opravo

vred v najem. Leži tik tovarne in ko-
lodvora. Natančneje se poizve pri Jožef
Hlavcu, gost. in posest. Javornik, Gor.
2649

Kočija

nič rabljena, zelo lepa se
proda pri Ivana Demšarja
dedičih, Železniki, Gorenjsko.
2641

Nepremočljivost betonske in belega apna malta. 3
Osušenje vlažnih zidov in prostorov.
Proti vremenu odporne stene, kamor liže dež in fasade z belim
barvom povzroči samo

Neutrpiliv za
vsako novo stavbo.
Zahtevajte prospekt G od
kemične tvornice Traiskirchen pri Dunaju, Lieblein & Co.
Prodajna pisarna in zaloga F. P. Vidlo & Co. v Ljubljani.

Gostilničarji in trgovci, pozor!

Na prodaj so — samo Slovencem — pod zelo ugodnimi pogoji sledeča
posestva:

1. V večjem trgu dobrodoča gostilna in trgovina s krasno
vilo in lepim posestvom, cena 65.000 K;
2. izvrstno obiskana gostilna na najugodnejšem kraju
mesta z lepimi sobami, krasnim vrtom, dvorano in keg-
liščem, cena 30.000 K;
3. ugodno ležeča gostilna in posestvo v Celovski okolici,
lepo novo poslopje, cena 15.000 K. 2614

Pojasnila daje: Hranilnica in posejilnica v Velikemcu, Koroško.

„Slovenski Ilustrovani Tednik“
izide ta teden že v sredo 8. t. m. ter
prilobi ta teden celo vrsto
SLIK

o atentatu v Sarajevu, o prevozu krst po
morju in izkrcanju v Trstu, o izvedenju v
po Trstu, o pogrebnih svečanostih na
Dunaju l. t. d.

Ta številka „Slov. Ilustrovanega Tednika“ priloži pre-
gleden popis pogrebnih svečanostih od Sarajeva po
morju in železnici na Dunaj in v Artstetten ter bo torej
zgodovinski dokument. „Slovenski Ilustrovani Tednik“
se dobi po vseh tobakarnah, knjigarnah in na kolodvorih
izvod po 22 vinarjev.

Zunanji naročniki ugodni upravn. »Slov. Naroda«, če se vnaprej vpošlje za izvod znesek
22 vinarjev (lahko tudi v znak). Kdor nima prilike, da bi kupil to številko
v kaki tobakarni, naj se obrne naravnost na upravn. »Slovenskega Ilustrova-
nega Tednika« v Ljubljani. 2621

Trgovski sotrudenik

samostojna moč, želi mesta kot poslo-
vodja v filijalki, razpolaga tudi s kav-
cijo. — Dopisi na upravn. »Slov.
Naroda« pod »1000/2612« 2612

Stanovanja

soba, kuhinja, drvarnica, 1 soba
s štedilnikom, se oddajo na
Nadvojvode Friderika cesti
št. 1 za avgust. 2578

Penzionist

trezen in zgovoren, ali vdova z odraslimi
otroki, s kavcijo dobi prostor za prodajo
pijače s provizijo in stanovanjem ali pa v
najem. Ponudbe pod »Tako 400 2585«
na upravn. »Slov. Naroda« 2585

Najboljša in najzdravejša

barva

za lase in brado

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje
svim in pordečelim lasem njih prvotno
naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla,
rjava, temnorjava in črna v steklenicah
z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Lasne kile, podlage in mrežice
vseh vrst; gledališčne in toaletne
potrebščine itd.

HLEV

za dva konja in prostor za vozove v
Slomškovi ulici št. 14, se takoj
oddaja. 2636

Poizve se pri Obrtno pomož-
nem društvu v Ljubljani, Kon-
grozni trg št. 4.

Ženitna ponudba!

Mlad, naobražen podjet-
nik v Ljubljani, prijetne zu-
nanjosti, ki namerava svoje
podjetje razširiti, se želi
poročiti z mlado, naobra-
ženo gospico, ki bi imela
primerno premoženje in ve-
selje do večjega podjetja.

Tajnost zadržana. Prijazne po-
nudbe na anočno ekspedicijo Hočevar
v Ljubljani pod šifro: „Bodočnost“.

Sprejme se

: POTNIK :

ki bi obiskoval stranke na deželi
proti stalni plači in proviziji.
Reflektira se le na boljšo moč, znanje
stroke ima prednost. Pismene ponudbe
z navedbo dosedanjega opravila je
nasloviti na 2580

A. RASBERGER, Ljubljana.

Tovarniška zaloga gramofonov in godbenih avtomatov.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljša priznana
Tanno-chinin tinktura
za lase

katere okrepčuje lasišče, odstranjuje
luske in preprečuje izpadanje las.
1 steklenica z navodilom 1 krome.
Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot
dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil,
medic. mil, medicinal. vin, specialiti-
tet, najfiniših parumov, kirurških
obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani Rošljova cesta št. 1.
poleg novozgrajenega Fran Jožefovega
jubil. mostu. 10

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi
člani bolniških blaginjskih in železniških
in hr. tobačne tovarne in okr. bolniške
blaginjske v Ljubljani.

Original plošče „Gramofon angli“ proje K 4—, sedaj K 3—
Original plošče „Joseph“ proje K 250, sedaj K 2—

Tvorniška zaloga avtomatov
gramofonov in plošč

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Zastopnik največjih tvornic tu in inozemstva
Favre, Columbia, Grammo, Edison, Bona-
pland, Victor, gram. dr. „Angel“ itd. itd.

Nad 20.000 plošč v zalogi.

Specialne plošče najslavnejših opernih pevcev
in pevke: Caruso, Szelezak, Naval, Demuth,
Bettistini, Arnoldsen, Dettin, Selma Kurz itd.
Vsa popravila izvršena v zvezi lastni de-
lavnici točno in solidno. — Pri večjem od-
jemu popust. Ceniki brezplačno.

Christofov

učni zavod

vpisuje ves julij vsak dan
od 12. do 3. ure popoldne
v Sodni ulici št. 1, I. nad-
stropje, desno. 2534

Kupim

3 dobre pse

istrijske pasme, bratirje in to
1. vrste za gonjo lisic, zapcev in srn,
stare od 3—4 let, dva psa in eno
psico ali obratno.

Kupil bi tudi dobrega fermača
popolnoma izvežbanega za ptice in
dlakasto zver, čiste krvi in čiste pasme
in mirne naravi. Biti mora dober apor-
tir za suho in vodo. 2618

Ponudbe naj se pošljejo z na-
značbo cen na podpisane. Anton
Cizl, posestnik in trgovec, Samo-
bor, Hrvatska.

Kneza Auersperga

radioaktivno

termalno kopališče

Dolenjskih železnic postaja Straža-Toplice. Gorki vrelci 38° C, čez 30.000 hektolitrov
radioakt. termalne vode vsak dan, veliki basini, posebne kopeli, mahovne kopeli,
elektroterapija, masaža, konformno opremljene sobe, izborna restavracija.
Zdravi se: revmatizem, protin, neuralgije (ischias), neurastenija, histerija,
ženske bolezni itd. Prospekte razpošilja topliško ravnanstvo
Sezija od 1. maja do 1. oktobra. 1480

Toplice na Dolenjskem.

Najnovejši stezniki, različnih krojev, Tango, brez palčic, rije
prostih, kratkih, dolgih, trikot, elastičnih a jour, držce za prsa,
životke (Miederleiberi) kakor vse higijske otroške, dekliške in
damske potrebščine priporoča č. damam tu in na deželi svojo

bogato izbero odina specialna trgovina 938

J. GORJANC, preje Kocjan

sv. Petra cesta 28, nasproti „Zlate kaplje“

kjer se tudi izdeluje steznike, pasove, ravnodrželce
po meri, čisti in popravlja. — Posebna soba za pomirjevanje.

LUIGI CALCO:

CERKVENE MIŠI

POVEST
IZ SEDA-
NJOSTI.

Knjiga se dobiva v „Narodni knjigarni“ v Prešernovi ulici v
Ljubljani in stane broširana 2 kroni, vezana 3 K 20 v. a pošto
20 vinarjev več.

B. Götzl

Krasne novosti spomladanskih in poletnih oblač, površnikov domačega izdelanja. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.

Brez konkurence! Solidna postrežba! Najnižje cene!

LJUBLJANA,

Mestni trg št. 19.

Išče se v Celju
majhna trgovina

prilagodna za eno žensko.

Ponudbe vposlati: M. Mudrov-
ič, trafikar Čemaljša-Koševca,
Sarajeva. 2567

J. Zamljen

čevljarški mojster

v Ljubljani, Gradišče 4

Izvršuje vsa čevljarška dela do naj-
boljše izvršitve in priporoča svojo zalogo
storjenih čevljev.

Izdoljuje tudi prave gorske in
telovadsko čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera
priposlan čevlji. 128

Velika zaloga najmodernejših elamnikov.

Klobuke cilindre in čepice

v najnovejših fazonah in v veliki izbiri
priporoča

IVAN SOKLIČ.

130

Prijetni Panama-slammiki od 9 K do 50 K.

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tovarna na Glincah pri Ljubljani.

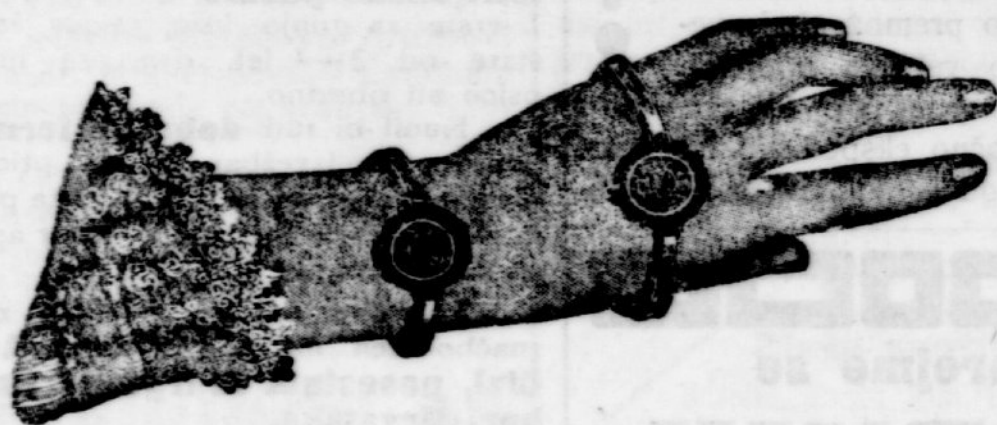
Priporoča se slavnemu občinstvu za izvrševanje

Prevzema kompletne oprave za

portalna, stavbna, pohištvena, mizarška, dela, hotele, kavarne, vile, gostilne, privatna stanovanja.

Izdoljuje se v lastni najmodernejše opremljeni tovarni na Glincah in se jamči za solidno delo.

Proračune se depošije na zahtevo brezplačno in v najkrajšem času.

2623

Prva eksportna tvrdka

F. ČUDEN

Ljubljana 81 — Prešernova ulica 1.

Na prvi pogled

spoznaš na prvi izdelavi, da je blago
od prve ljubljanske trgovine z
urami, zlatarino, srebrarino, koder
kupiš najceneje in si najbolje
postrežen.

Predmeti poletne sezije so

žepne budilke, ure v zapetnicah,
manjetni gumbi, mod. zapone itd.

Tovarniška znamka

„UNION“

Tvrdka F. Čuden je samo Prešernova ulica 1
in že 10 let nima na Mestnem trgu podružnice.

Zahtevajte nov cenik zastoj.

Zaloga vina.

Rudolf Čeh, Roč, Istra,
ima na postaji zalogo pristnega be-
lega in črnega

istrijanca

po zmernih cenah. 2570

Najboljše ovske in kranjske salame,
fino, sočno šunko (gnjat), kranjsko klo-
base, prekajeno meso, slanino s papriko,
najboljši pristni emendolski sir ter sladko
čajno surovo maslo priporoča tvrdka

J. BUZZOLINI

delikatesna trgovina

Ljubljana, Stritarjeva ulica.
Vsakdanje pošiljatve od najmanjše do
največje množine po najnižji ceni. 1066

Od 1. avgusta t. l. dalje
v Lingarjevi ulici.

40 l. uspeh, ki ga potrjuje
na tisoče priznanj

Želodčna tinktura

lekarnarja Piccolija v Ljubljani

krepi želodec, pospešuje prebavo in je
odvajalna. 1 stekleničica velja 20 vin.

Naročila spre- G. Piccolija,
jema lekarna Ljubljana.

11-50 Velika zaloga 15-50

najfinejših, trpežnih in nogi najbolj priležnih

čevljev

za dame, gospode in otroke.

Viktorija Sterniša

Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Gg. učiteljem, učiteljicam in
drž. uradnikom 15% popusta.

! Začetniki !

Grško, latinsko, francosko, angleško,
nemško, italijansko 2577

„ po zelo nizki ceni. “

Marija Stanič, Knafljeva ulica 4/L.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI
PORODIŠNICA
LJUBLJANA, KOMENSKA ULICA 4
SEF-ZDRAVNIK PRIMARJ DR. FR. DERGANČ

Išče se izprašani kurjač

za parne kotle (Kesscheizer) za večjo tovarno na Gorenjskem.
Presilec mora biti več slovenskega in nemškega jezika.
Služba je stalna, vstop takoj. Ponudbe se naj blagovoli po-
slati na ANTONA PONGRATZA, tov. uradnika, Jesenice-Fužine,
Gorenjske. Tudi se reflektant lahko takoj gori imenovanemu
osebno predstavi. 2597

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanje št. p. n. občinstvu, da se nahaja njemu 127

cvetlični salon

samo pod Brančo št. 2.

polov. Čevljarškega mesta.

Velika zaloga suhih vencev.

Izdelovanje šopkov, vencev, travov itd.

Zunanja naročila točno.

Vrtunarija na Tržaški cesti št. 34.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ
BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE
ZIJE CESTA 57 ISPOV SVET
NASPROTI KOLIZETA ZAH
TEVAITE PRVI SLOV. CENIK
PREZIDANTNO

!! „DEERING“ kosilni stroj je edino uspešno delu- joči stroj za košnjo! Oškodujete se !!

ako ne poskusite preje prave ameriške kosilnice „DEERING“ predno kupite kar
na slepo slabiji kosilni stroj za drag denar!

NEIZPODBITNO DOKAZANO

je in s tisoči izpričevali potrjeno, da ima le prava ameriška kosilnica „Deering“
vse one prednosti, ki omogočajo hitro, breznaporno in blagovno košnjo! Vse druge
kosilnice, ki jih
slabo so konstruk-
cijske kosilnice
nicami „DEERING“
nabavil amerikan-
voljen. Vse druge

Ameriške kosilnice se dobivajo le pri založitelju

Fr. Stupica v Ljubljani

Marije Jerezije cesta št. 1.

Največja zaloga vsakovrstnih strojev za poljedel-
stvo in strojev za vse rokodelske panoge. Zaloga
delovne sile portland cementa, traverz in žit,
železa ter vsakovrstne železarnice.

Cenik brezplačno! Postrežba najkrajša!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„ Delniška glavnica 8.000.000 kron. “

2530

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica L. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje

„ ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

„ vseh vrst po dnevnem kurzu. “